

Ilham Aliyev

Prezidentdən qəti xəbərdarlıq:

“Məmurlar daim insanlarla təmasda olmalı, problemlərini eşitməli, laqeyd qalmamalıdır!”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 18-də Coşqun Cəbrayilovlu Bakı şəhəri Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, Elgin Həbibullayevli Bakı şəhəri Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı

və Elxan İbrahimovlu Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin olunmaları ilə əlaqədar videoforvardda qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı videoqəbulda çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Bu gün siz icra başçıları vəzifəsinə təyin edirsiniz. Bakı şəhərinin Nizami, Nərimanov və Kürdəmir rayonlarına rəhbərlik edəcəksiniz. Sizə böyük etimad göstərilir və əminəm ki, siz bu etimadı doğruldacaqsınız, öz işinizlə vətəndaşların rəğbətini qazanacaqsınız və ölkəmizdə gedən islahatları dərinləşdirmək üçün əməli səylər göstərəcəksiniz.

İlk növbədə, rayonlarda vəziyyət dərinlən təhlil edilməlidir, mövcud problemlərə xüsusi diqqət göstərilməlidir. Son illər ərzində ölkəmizin hər bir yerində genişmiqyaslı quruculuq-abadlıq işləri, geniş islahatlar aparılır. Bildirməliyəm ki, 2004-cü ildə qəbul edilmiş I Regionların Sosial-iqtisadi İnkişafı Dövlət Proqramının və sonrakı dövrdə buna oxşar proqramların qəbul edilməsi bölgələrdə vəziyyəti böyük dərəcədə müsbətə doğru dəyişdirmişdir. Qarşıda

duran əsas vəzifələr icra edilib, infrastrukturla bağlı olan məsələlər, sosial obyektlərin təmiri, tikintisi, ictimai yerlərin yaradılması, iş yerlərinin yaradılması, işsizliyin aradan qaldırılması, yəni bütün bu göstəricilər, eyni zamanda aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən qəbul edilir və Azərbaycan ümumi inkişaf indeksinə görə inkişafda olan ölkələr arasında qabaqcıl yerlərdədir, birinci üçlükdədir. Amma bu, o demək deyil ki, biz əldə olunan nailiyyətlərlə kifayətlənək. Ölkə qarşısında hələ də problemlər var və bu problemlər həll olunmalıdır.

Bölgələrə gəldikdə, bölgələrdə canlanma və inkişaf imkan verdi ki, Azərbaycanın bütün bölgələrində genişmiqyaslı işlər aparılsın. Amma bu günə qədər mövcud olan problemlər də var, o cümlədən Bakı şəhərində. Baxmayaraq ki, Bakı şəhəri gördüyü-

müz işlər nəticəsində dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilib. Bakıya gələn qonaqlar və əlbəttə ki, yerli sakinlər bunu məmnunluqla qeyd edirlər. Ancaq eyni zamanda Bakının bütün problemləri həll edilib, əlbəttə ki, səhv edirik. Bakı doğrudan da dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir. Ancaq Bakının bütün yerləri heç də bu meyarlara cavab vermir. Ona görə xüsusilə inkişafa yönəlməmiş addımlar Bakının hər bir guşəsində atılmalıdır. İnsanları narahat edən problemlərin həlli həm Bakıda, həm bölgələrdə ön planda olmalıdır.

Siz daim insanlarla təmasda olmalısanız, onların problemlərini onlardan eşitməlisiniz, laqeyd olmamalısınız. Yəni bütün məmurlar qarşısında mənim tərəfimdən qoyulan vəzifələr bundan ibarətdir. Çünki hər bir dövlət memuru Prezident başda olmaq şərti ilə xalqın xidmətçisidir.

Mən bunu dəfələrlə öz çıxışlarımda demişəm və icra başçıları vəzifəyə təyin edərkən demişəm. Ancaq əfsuslar olsun ki, bəzi hallarda mənim təyini etdiyim vəzifəli şəxslər öz vəzifə borcunu yerinə yetirmək əvəzinə qanunsuz işlərlə məşğul idi, korrupsiya ilə, rüşvətxorluqla məşğul idi. Kasıb insanların malına göz dikmişdilər, dövlət tərəfindən ictimai işlərə cəlb edilən insanların mənaşını mənimləmişdilər. Bu vicdansızlıq və əxlaqsızlıq nəticəsiz qalmadı. Bildiyiniz kimi, bir çox icra başçıları cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub, artıq bir çoxu məhkum edilib və bəzilərinin cinayət işlərinin istintaqı davam edir.

Bu, təkcə icra hakimiyyəti başçılarına aid deyil, bütün məmurlara aiddir. Həç kim qanundan yuxarı ola bilməz. Qanun qarşısında hamı bərabərdir.

Ardı 2-ci səh.

İlham Əliyev diplomatiyasının daha bir uğuru

Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin inkişafı tərəflər arasında nəzərdə tutulan ikitərəfli sazişin imzalanmasını sürətləndirə bilər

Hər bir mötəbər beynəlxalq təşkilatla əməkdaşlıq Azərbaycanın xarici siyasət kursunda əsas yerlərdən birini tutur. Təcrübə göstərir ki, rəsmi Bakının bu məsələdə ortaya qoyduğu mövqe həm də respublikamızın yürütdüyü xarici siyasətin məzmununu nümayiş etdirir.

Bu məzmun isə Azərbaycanın siyasi kursunun tamamilə müstəqil olduğunu, milli maraqlarımızı, dövlətin global miqyasda mövqələrini layiqincə qoruduğunu göstərir. Bu xətt Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıqda da özünü aydın şəkildə göstərir. Xatırladaq ki, 1999-cu ildə qüvvəyə minmiş Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi Azərbaycan-Al əlaqələrinin hüquqi bazasını təşkil edir. Amma bu o demək deyil ki, Azərbaycan-Al münasibətləri 1999-cu ildən başlayır. Buna qədər Al ilə münasibətlər TACIS, "Avropa-Qafqaz-Asiya Nəqliyyat Dəhlizi" (TRACECA), "Avropaya neft və qazın nəql edilməsi üzrə dövlətlərarası proqram" (INOGATE), "Humanitar yardım" (ECHO) və digər proqramlar çərçivəsində inkişaf etdirilib.

Azərbaycan Al-nin təşəbbüsünü olduğu beynəlxalq layihələrdə fəal iştirak edib. Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişinin imzalanması ilə təməli qoyulan əməkdaşlıq bu gün müxtəlif istiqamətləri əhatə etməklə münasibətlərə yeni çalarlar gətirməkdədir və əlaqələrdə son illərdə çox ciddi irəliləyişlər müşahidə olunmaqdadır. Bu, ölkəmizin xarici siyasətinin uğuru-nun təzahürü kimi təqdirəlayiqdir.

Ardı 6-cı səh.

"Made in Nakhchivan"

22 xarici dövlətdə nüfuz qazanan bu keyfiyyət brendi Azərbaycan iqtisadiyyatına və ixrac potensialına böyük töhfə verir

Tarixin bütün dövrlərində Naxçıvanın şanı-şöhrəti məmləkət hüdudlarını aşmış, dünyanı dolaşmış - qüdrətli şəxsiyyətləri, alimləri, sərkərdələri, sənətkarları sayəsində...

Tarixin gərdəşi də çox zaman elə bu məkanada gedən proseslərin fonunda deyilib...

Tarixin Ən Qüdrətli Azərbaycanının - müasir Azərbaycanın ilk qütblərini də məhz bu torpaqlarda parlayıb...

Nuh Peyğəmbərin binə etdiyi bu ərazilər minilliklər boyu hərbi yürüşlərin mənşəsinə qalib, qan-qada, ictimai, böhran, soyqırımları görüb...

Nəhayət ki, bir neçə onillikdir qurtuluşunu, rifahını, intibahını yaşayır...

Və ən əsası, Naxçıvan indi yalnız möhtəşəm tarixi ilə deyil, həm də böyük nailiyyətləri, inkişaf dinamikası ilə öyünür, dünyaya səslənir...

İndi dünya Naxçıvanı yalnız tarix kitabları ilə tanımır, bu yurdun keyfiyyətli məhsulları vasitəsilə Nəqşicahanə bələd olur, Azərbaycan möcüzəsinə inanır...

Prezidentin düzgün hədəfləri - Naxçıvanın sədaqətli icrası

Hər bir ölkənin qüdrəti onun iqtisadiyyatı ilə dəyərli edilir, iqtisadiyyatın gücü isə onun ixrac imkanlarına əsasən seçiyələrin. İqtisadi inkişafın Azərbaycan mö-

deli kimi mükəmməl nümunəni dünyaya bəxş edən respublikamız bu gün dünyanın 120 ölkəsinə öz məhsulunu ixrac edir və bu göstərici ilə regionun şərəfsiz lideri mövqeyini qoruyub saxlayır.

Global böhran şəraitində milli inkişaf tendensiyasının davamlılığının təmini əlbəttə ki, qeyri-neft sektorunun yüksəlişi və bu sahəyə aid məhsulların ixrac həcmimin artması ilə əlaqədardır. Prezident İlham Əliyev bölgələrdə ixrac şəbəkəsinin yaranması, təkmilləşməsi, dünya bazasına çıxma biləcəkləri istehsal resurslarına və keyfiyyətinə malik olması hədəfini bu yönündə prioritet elan edib.

Yeni "Made in Azerbaijan" brendi yalnız Bakının istehsal potensialı ilə məhdudlaşmamalıdır, regionların imkanlarından geniş istifadə etməklə, həm də bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafına nail olmalıdır. Dövlət başçısı regionlara səfərlərində daim bu vəzifəni əsas hədəf kimi göstərir və icrası reallaşan layihələrin fəaliyyət nəticələri ilə yaxından maraqlanır.

Azərbaycan bölgələrinin dünya bazasına çıxma biləcəkləri istehsal resurslarına və keyfiyyətinə malik olması hədəfini bu yönündə prioritet elan edib.

Ardı 5-ci səh.

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2022-ci il aprelin 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 26-cı bəndini rəhbər tutaraq, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.3-cü və 40.1-ci maddələrinə əsasən və Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyətlə kompleksləşdirmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. 2004-cü ildə doğulmuş və çağırış gününədək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşa tamam olmuş, habelə 1987-2003-cü illərdə doğulmuş, yaş 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşları 2022-ci il aprelin 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılsınlar.

2. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müddətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2022-ci il aprelin 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılınsınlar.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamın icrası üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görsün.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

Azərbaycan həm də elektrik enerjisi ixrac edən ölkəyə çevrilib

İlham Əliyev global enerji təhlükəsizliyində respublikamızın mövqələrini daha da möhkəmləndirib

Bu ilin fevral ayı Azərbaycanında generasiya güclərinin artırılması, habelə elektrik enerjisi ilə təchizatda etibarlılığın və dayanıqlılığın gücləndirilməsi baxımından mühüm hadisələrlə əlamətdar oldu.

Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə fevral ayının 8-də dövlətlərarası strateji əhəmiyyətə malik "Yaşma" qovşağı yarımstansiyasının, fevralın 11-də "Qobu" Enerji Qovşağına daxil olan "Qobu" yarımstansiyasının və 385 meqavattlı "Qobu" Elektrik Stansiyasının, fevralın 14-də "Ağdam-1", "Ağdam-2" yarımstansiyalarının, o cümlədən "Qarabağ" Regional Elektrik Şəbəkəsinin Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin və "Ağcabədi" yarımstansiyasının açılışı göstərdi ki, res-

publikamızın enerji dayanıqlılığının artırılması ilə bağlı bütün vəzifələr sürətlə yerinə yetirilir.

30-dan artıq yeni elektrik stansiya inşa olunub

Azərbaycanın müasir inkişaf strategiyasında elektrik enerjisi ilə dayanıqlı təminat, yeni generasiya mənbələrinin yaradılması hər zaman prioritet istiqamətlərdən birini təşkil edib. Təsədüfi deyil ki, 2004-cü ildən həyata keçirilməsinə başlanan regionların inkişafına dair dövlət proqramlarında qarşıya qoyulan ilk vəzifələrdən biri mövcud generasiya güclərinin daha da artırılması və sahədə olan infrastrukturun yenidənqurulması olub.

Ardı 5-ci səh.

Dünyada insanlar hələ uzun illər koronavirusla birlikdə yaşayacaqlar

Ancaq mütəxəssislər pandemiya ilə bağlı gələcək aqibəti dramatik görmürlər

2019-cu ilin son günlərində həyatımıza daxil olan koronavirusla mübarizə bütün dünyada davam edir.

Eyni zamanda peyvəndləmə faizinin artması və "Omikron"un nisbətən yüngül variant olması bir çox ölkələrin bəzi qadağalara son qoymasına səbəb olub.

Fevralın 9-dan etibarən bütün anti-COVID məhdudiyyətlərini ləğv edən İsveçdən sonra oxşar qərar Hollandiyada

da verildi. Belə ki, fevralın ortalarından ölkədə tətbiq olunan koronavirus məh-

duyyətləri aradan qaldırıldı. O cümlədən karantin müddəti 5 günə endirildi. 25 fevrala qədər peyvəndlənmə məlumatı, test nəticəsi və əvvəllər xəstəliyi keçirib, keçirmədiyinə dair məlumatların daxil olduğu QR kod tətbiqi davam etsə də, 25 fevraldan etibarən bu tətbiqin də sona çatacağı bildirilir. Maskə və sosial məsafə qaydası isə ancaq ictimai nəqliyyatda və hava limanlarında tətbiq olunacaq.

Ardı 6-cı səh.

Ağstafada orta aylıq əməkhaqqı 2,6 faiz artıb

Dünyada və regionda gedən proseslərdən asılı olmayaraq, keçən il Azərbaycanda qarşıya qoyulan əsas vəzifələr uğurla icra olunaraq dinamik inkişaf təmin edildi. Ötən il xüsusilə iqtisadi inkişaf baxımından uğurlu il oldu. Bu inkişafdan Ağstafa da kənar qalmadı.

2021-ci ildə rayon üzrə ümumi məhsul buraxılışının dəyəri 217,6 milyon manata çatdı. Ümumi məhsul buraxılışının tərkibində kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı üzrə 11, nəqliyyat üzrə 1,6, rabitə xidmətləri üzrə 13,5, ticarət üzrə 4,8 faiz artım qeydə alındı. Əsas kapitalla yönəldilən investisiyaların həcmi 51,5 milyon manata çatdı. Rayon üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı isə 2,6 faiz artaraq 423 manat oldu.

Bax: səh. 7

Prezidentdən qəti xəbərdarlıq:

“Məmurular daim insanlarla təmasda olmalı, problemlərini eşitməli, laqeyd qalmamalıdır”

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

Əvvəlki 1-ci səh.

Dövlət məmurlarının üzərində düşən vəzifə və məsuliyyət onları dediyim prinsiplərə riayət etmələrinə sövq etməlidir. Əks təqdirdə onlar cəzalandırılacaq və artıq gördüyümüz işlər bunu təsdiqləyir. Böyük vəzifə böyük imtiyaz deyil, böyük məsuliyyətdir. Ona görə bu məsuliyyəti dərk edərkən siz öz addımlarınızı da bu istiqamətdə atmalısınız.

Kadr sahəsində kadrların düzgün seçilməsi böyük dərəcədə işlərin uğurla getməsinə şərait yaradacaq. Ona görə kadrların seçilməsində, ilk növbədə, insanların iş qabiliyyəti nəzərə alınmalıdır, dövlətçiliyə, dövlətə sədaqət nəzərə alınmalıdır, vətənpərvərlik nəzərə alınmalıdır. Tanışlıq, qohumluq əlaqələri və hansısa başqa prinsiplər tamamilə aradan qaldırılmalıdır. Elə kadrlar seçilməlidir ki, bu kadrlar dövlət məmurları qarşısında duran vəzifələri şərəflə yerinə yetirsinlər. Eyni zamanda qeyd etdiyim kimi, vətənpərvər insanlar, dövlətə, xalqa bağlı olan insanlar, əlbəttə ki, ön plana çıxmalıdır və kadr təyinatları aparılarda bu, nəzərə alınmalıdır.

Vətən müharibəsində qəhrəmanlıq göstərmiş övladlarımızın məşğulluq məsələləri də mənim göstərişimlə öz həllini tapır. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi bu sahədə genişmiqyaslı işlər görür - Məşğulluq Marafonu keçirilir. Mənim tərəfindən sahibkarlara tövsiyə edilmiş ki, işə qəbulda, ilk növbədə, Vətən müharibəsində fərqlənmiş gənclərimizi nəzərə alsınlar. Əlbəttə ki, dövlət qurumları qarşısında bu vəzifəni mən qoymuşam. Siz də bu amili nəzərə almalısınız ki, öz canını fəda etməyə hazır olan gənclərimiz işlə təmin edilsin. Onların peşə qabiliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün müxtəlif tədbirlər görülməlidir. Yeni bir onlar gələcək fəaliyyətə hazırlamalıdır. Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, kadr məsələlərinin düzgün təşkilində əsas prinsiplər, bax dediyim iş qabiliyyəti, vətənpərvərlik və dövlətçilik əsasları olmalıdır.

Son vaxtlar özəl sektorun inkişafı nəticəsində biz daha böyük uğurlara nail olmuşuq. Bu sahə dəyə bilərəm ki, ilk günlərdən mənim Prezident kimi fəaliyyətimdə önəmli yer tuturdu və məhz bunun nəticəsində biz ümumi daxili məhsulumuzun əsasını, əksər hissəsini indi özəl sektor tərəfindən, qeyri-neft sektoru tərəfindən

təmin edirik. Ancaq indiki şəraitdə, xüsusilə postmüharibə dövründə özəl sektorun üzərinə daha böyük vəzifələr düşür. Əlbəttə ki, ilk növbədə, onlar azad edilmiş torpaqlara fikir verməlidirlər və orada öz işlərini qurmalıdır. Bu məsələ ilə bağlı mən artıq dəfələrlə öz fikirlərimi demişəm və eyni zamanda fəaliyyət göstərdikləri bütün bölgələrdə fəal olmalıdırlar. Bu fəaliyyəti dövlət təmin edir. Mən Prezident kimi həmişə sahibkarlara dəstək olmuşam, həm mənəvi cəhətdən, həm də yarıdılmış infrastruktur, güzəştli şərtlər verilmiş kreditlər və digər addımlar atılmışdır. Yerlərdə işə onlara ələ şərait yaradılmalıdır ki,

onlar həvəslə investisiya qoysunlar, iş yerləri yaratsınlar. Bir sözlə, onlara maneçilik törətmək yox, əksinə, kömək göstərmək lazımdır. Özəl sektorun inkişafı ümumi iqtisadi siyasətimizin istiqamətlərini nəzərə almalıdır. Bir sözlə, baxmayaraq ki, biz böyük uğurlara nail olmuşuq, ölkə qarşısında problemlər kifayət qədər çoxdur və yerlərdəki bu problemlərin həlli böyük dərəcədə məmurlardan asılıdır. Çünki dövlət və hökumət öz üzərinə nə düşürsə, onu edir. Eyni zamanda qanunvericilik orqanımız - Milli Məclis qanunlar qəbul edir. Prezident sərəncamlar imzalayır, dövlət proqramları qəbul edilir. Hökumət gündəlik fəaliyyətdə islahatların dərinləşməsi ilə bağlı addımlar atır. Yeni, bütün lazımi tədbirlər görülür. Bundan əlavə, bizim uğurlu siyasətimiz nəticəsində əldə edilmiş maliyyə resursları buna imkan verir. Biz indi dünyada nadir ölkələrdən birinə qədər yüksəlmişik, iqtisadi cəhətdən tamamilə müstəqil, heç bir kreditə ehtiyacımız yoxdur. Əksinə, mən göstəriş verməmişəm ki, xarici dövlət borcunuz ilə əlaqəli əzəllən və keçən ilin nəticələrinə görə, ümumi daxili məhsulun cəmi 17 faizini təşkil edir. Mən göstəriş vermişdim ki, onu 15, 12, 10 faizə endirək. Yeni bilimiz qarşımızda indi maliyyə

problemlərimiz yoxdur desəm, səhv olar. Ancaq, eyni zamanda, bütün bu işləri özümüz görürük. O cümlədən Qarabağı və Zəngəzuru dirçəltmək üçün heç kimdən bir manat yardım, yaxud da ki, kredit almamışıq. Yəni bu, onu deməyə əsas verir ki, sadəcə olaraq, yerlərdə işlər düzgün təşkil olunanda problemlər də öz həllini tapacaq. Kürdəmir rayonunun kəndlərində mövcud olan problemlər həll edilmişdir. İcra başçısı bütün kəndlərə getməlidir, insanlarla görüşməlidir. Əgər hər bir kəndin problemi həll olunarsa, onda demək olar ki, bütün problemlər həll olunar. O cümlədən Nizami

Coşqun CƏBRAYILOV: Möhtərəm cənab Prezident, mənə göstərdiyiniz bu böyük etimada görə Sizin öz dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Söz veriram ki, fəaliyyətim dövründə bu böyük etimada doğrultmaq üçün var gücümə çalışacağam.

Elgin HƏBİBULLAYEV: Möhtərəm cənab Prezident, mən də göstərdiyiniz bu böyük etimada görə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. İşimizi sizin müayinə etdiyiniz müasir idarəetmə prinsipləri üzərində qurmaqla bu etimada doğrultmağa çalışacağam.

ve Nərimanov rayonlarının bütün guşələrində işlər ələ gətirməlidir ki, bu rayonlar nümunəvi olsun.

Yerlərdə həlli mümkün olmayan problemlərin, - elə problemlər təbii ki, var, - həlli üçün siz mərkəzi icra orqanlarına müraciət etməlisiniz, həlli mümkün olan problemləri isə özünüz həll etməlisiniz ki, insanlar sizdən razı olsun. İnsanlar sizdən razı olsalar, mən də sizin işinizdən razı olacağam.

Bir daha demək istəyirəm ki, sizə böyük etimad göstərilir. Bu təyinatı mən ictimaiyyət üçün açıq edirəm ki, hər kəs bir daha görsün mənim tövsiyələrimi və sizin məsuliyyətinizi. Sizə uğurlar diləyirəm.

Elgin HƏBİBULLAYEV: Möhtərəm cənab Prezident, mən də göstərdiyiniz bu böyük etimada görə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. İşimizi sizin müayinə etdiyiniz müasir idarəetmə prinsipləri üzərində qurmaqla bu etimada doğrultmağa çalışacağam.

Elxin İBRAHİMOV: Möhtərəm cənab Prezident, göstərdiyiniz bu böyük etimada görə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. İşimizi sizin müayinə etdiyiniz müasir idarəetmə prinsipləri üzərində qurmaqla bu etimada doğrultmağa çalışacağam.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

C.A.Cəbrayilovun Bakı şəhəri Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsinə riayət edərək **qərara alıram**:
Coşqun Adil oğlu Cəbrayilov Bakı şəhəri Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

E.Ş.Həbibullayevin Bakı şəhəri Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsinə riayət edərək **qərara alıram**:
Elgin Şirin oğlu Həbibullayev Bakı şəhəri Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

E.O.İbrahimovun Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsinə riayət edərək **qərara alıram**:
Elxin Oqtay oğlu İbrahimov Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

A.R.Nağıyevin Bakı Slavyan Universitetinin rektoru təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndinə riayət edərək **qərara alıram**:
1. Anar Rüstəm oğlu Nağıyev Bakı Slavyan Universitetinin rektoru təyin edilsin.
2. Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndinə riayət edərək **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinə (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (I kitab), maddə 202, № 3, maddələr 397, 403, 429, № 4, maddələr 631, 647, 654, № 5, maddələr 835, 846, № 6, maddələr 997, 1010, № 7, maddələr 1247, 1249, № 10, maddə 1608, № 11, maddələr 1769, 1774, 1781, 1783, 1786, 1788, № 12, maddələr 1984, 2000, 2009, 2024, 2049; 2017, № 1, maddə 21, № 2, maddələr 139, 147, 152, 162, № 3, maddələr 331, 344, № 5, maddələr 698, 701, 734, 749, 754, № 6, maddələr 1020, 1033, 1036, № 7, maddələr 1273, 1296, 1297, 1299, № 11, maddələr 1964, 1966, 1969, 1979, № 12 (I kitab), maddələr 2214, 2217, 2220, 2233, 2237, 2240, 2253, 2256, 2266; 2018, № 1, maddə 19, № 2, maddələr 160, 162, 163 № 3, maddələr 383, 401, 404, № 4, maddə 646, № 5, maddələr 857, 860, 862, 876, 883, № 6, maddələr 1153, 1188, № 7 (I kitab), maddələr 1435, 1437, 1438, № 10, maddə 1963, № 11, maddələr 2188, 2191, 2214, 2217, 2231, № 12 (I kitab), maddələr 2473, 2475, 2499, 2507, 2512, 2522; 2019, № 1, maddələr 4, 6, 15, 18, 23, 44, № 3, maddələr 374, 389, № 4, maddələr 579, 581, 587, 595, № 5, maddələr 791, 800, 803, 804, 813, № 6, maddələr 992, 998, 1007, № 7, maddə 1193, № 8, maddələr 1364, 1367, 1368, 1381, 1383, № 11, maddələr 1682, 1686, 1696, № 12, maddələr 1883, 1900; 2020, № 3, maddə 222, № 5, maddələr 505, 515, 519, № 6, maddələr 670, 672, 681, № 7, maddələr 838, 841, 846, 854, № 8, maddələr 1008, 1011, № 11, maddələr 1332, 1333, 1336, № 12 (I kitab), maddələr 1432, 1440; 2021, № 4, maddə 306, № 5, maddə 428, № 6 (I kitab), maddələr 535, 541, 546, 560, № 7, maddələr 701, 705, 711, № 8, maddə 894; Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 5 noyabr tarixli 397-VIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı məzmununda 428-1-ci maddə əlavə edilsin:

“Maddə 428-1. Turizm haqqında qanunvericiliyin pozulması 428-1.1. Sığortacı ilə mülki məsuliyyət sığortası müqaviləsi bağlamadan turopertor və ya turagentlər tərəfindən turizm zərfinin satışını həyata keçirilməsinə görə - fiziki şəxslər min manat, hüquqi şəxslər iki min manat məbləğində cərimə edilir.

428-1.2. Mehmanxanalar (hotellər) tərəfindən “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 9.1-ci maddəsinə uyğun olaraq ulduz kateqoriyası müəyyənəndirilmədən fəaliyyət göstərilməsinə görə -

iki min manatdan beş min manatadək məbləğdə cərimə edilir.
428-1.3. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 13.2-13.4-cü maddələrinin tələbləri pozularaq, Turizm Reyestrinə daxil edilməli olan məlumatların daxil edilməsinə və ya vaxtında daxil edilməsinə, Turizm Reyestrindəki məlumatların yenilənməsinə və ya vaxtında yenilənməsinə görə - üç yüz manat məbləğində cərimə edilir.
428-1.4. Yerləşmə vasitələrində yerləşmə xidmətindən istifadə edən şəxslərin elektron qeydiyyatının aparılmamasına görə - iki yüz manat məbləğində cərimə edilir.
428-1.5. Bu Məcəllənin 428-1.3-cü və 428-1.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş xətalərin inzibati tənbeh alması şəxs tərəfindən inzibati tənbeh vermə haqqında qərar qüvvəyə mindiyi gündən bir il ərzində təkrar törədilməsinə görə - beş yüz manat məbləğində cərimə edilir.”

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2021-ci il

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Serbiya Respublikası Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlara malik şəxslər üçün viza tələbinin qarşılıqlı aradan qaldırılması haqqında” Sazişin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndinə riayət edərək **qərara alır**:

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Serbiya Respublikası Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlara malik şəxslər üçün viza tələbinin qarşılıqlı aradan qaldırılması haqqında” 2021-ci il oktyabrın 11-də Belqrad şəhərində imzalanmış Saziş təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 fevral 2022-ci il

“Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndinə riayət edərək **qərara alıram**:
“Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi

haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanına (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 259, № 3, maddə 460, № 4, maddə 670, № 6, maddələr 1025, 1063, № 7, maddə 1272, № 9, maddə 1468, № 10, maddələr 1614, 1638;

2017, № 2, maddələr 176, 202, № 3, maddə 351, № 4, maddələr 530, 537, № 6, maddə 1101, № 7, maddələr 1314, 1346, № 8, maddə 1521, № 9, maddə 1637, № 10, maddələr 1788, 1798, № 11, maddələr 2003, 2027, № 12 (I kitab), maddələr 2290, 2320; 2018, № 1, maddə 36, № 2, maddələr 198, 201, № 3, maddələr 418, 428, 443, 445, № 5, maddələr 914, 918, 926, 955, № 6, maddələr 1225, 1234, № 7 (I kitab),

maddələr 1465, 1477, 1494, 1504, № 8, maddələr 1678, 1697, № 9, maddə 1840, № 11, maddələr 2244, 2256, 2273, 2289, № 12 (I kitab), maddələr 2541, 2566, 2573, 2610; 2019, № 1, maddələr 52, 68, № 3, maddə 426, № 4, maddələr 602, 630, № 5, maddələr 825, 846, 852, № 6, maddələr 1035, 1046, № 8, maddələr 1395, 1401, № 11, maddə 1700; 2020, № 3, maddələr 238, 240, 241, № 5, maddələr 540, 564, № 6,

maddələr 691, 709, № 7, maddələr 863, 880, 884, № 8, maddələr 1027, 1032, № 9, maddə 1155, № 11, maddə 1359, № 12 (I kitab), maddə 1484; 2021, № 1, maddə 36, № 4, maddə 317, № 5, maddə 444, № 6 (I kitab), maddələr 565, 575, № 7, maddələr 724, 728, 741, № 10, maddə 1101; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1542 nömrəli, 30 dekabr tarixli 1558 nömrəli və 2022-ci il 27 yanvar ta-

rixli 1581 nömrəli fərmanları) aşağıdakı məzmununda 5.44-2-ci bənd əlavə edilsin: “5.44-2. həmin Məcəllənin 428-1-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş inzibati xətalər haqqında işlər Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi baxır.”

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

Turizm haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 1-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasında turizmin dayanıqlı inkişafını təmin etmək məqsədilə turizm sahəsində dövlət idarəetməsinin əsaslarını, turizm sənayesinin tənzimlənmə mexanizmlərini, turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə qaydalarını və turizm sahəsinin maliyyələşdirilmə mənbələrini müəyyən edir.

1-ci fəsil

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.1. Bu Qanunda istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

1.1.1. **turizm** - fiziki şəxslərin gətdiyi ölkədə (yerdə) ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmaq şərtlə istirahət, mədəni, tarixi və təbii irsə tanışlıq, sağlamlıq, bərpa və digər məqsədlərlə daimi yaşadıqı ölkənin (yerin) hüdüdlərindən kənarə müvəqqəti səyahət; 1.1.2. **turist** - turizm məqsədilə səyahət etdiyi ölkədə (yerdə) 90 gündək müvəqqəti olan fiziki şəxs; 1.1.3. **turizm ehtiyatları** - səyahət edilən ölkənin (yerin) mədəni, tarixi və təbii irsi, infrastruktur obyektləri və turistlərin tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən digər obyektlərin məcmusu;

1.1.4. **turizm məhsulu** - turizm ehtiyatlarının turistlərin maraq dairəsinə uyğun olaraq müəyyən məzmun əsasında sistemləşdirilmiş məcmusu;

1.1.5. **turistlərin təhlükəsizliyi** - turistlərin həyat və sağlamlığının, əmlakının qorunması, habelə onlara dair fərdi məlumatların yayılmasının qarşısının alınması;

1.1.6. **dövlət turizm orqanı** - turizm sahəsində dövlət siyasətini və tənzimlənməsini həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum);

1.1.7. **turizm və rekreasiya zonaları** - xüsusi ekoloji, tarixi və mədəni əhəmiyyət daşıyan, təbii mühafizə, tarixi və mədəni irsi qoruma, turizmin dayanıqlı inkişafı və davamlı inkişafı, investisiya qoyuluşunun təşviqi məqsədilə ayrılan, habelə sahibkarlıq subyektlərinin inkişafına kömək edən, sərhədləri dəqiq müəyyən edilmiş turizm əhəmiyyətli ərazilər;

1.1.8. **Turizm Reyestr** - turizm ehtiyatları, turizm məhsulları və turizm sənayesi subyektləri haqqında məlumat bazasını, turizm sənayesi və turizm fəaliyyəti barədə statistik məlumatları və həmin məlumatların monitorinqinin nəticələrini özündə əks etdirən elektron dövlət informasiya ehtiyatı;

1.1.9. **turizm xidmətləri** - səyahətin məqsədindən asılı olaraq turistlərə ödənişli əsaslarla göstərilən yerləşmə, nəqliyyat (nəqliyyat vasitələrinin turistlərə kirayəyə verilməsi daxil olmaqla), turagent, turoperator, turizm bələdçisi, ictimai işə (qidalanma), əyləncə, idman-sağlamlıq, mədəni, işgüzar tədbirlərin təşkil xidmətləri və turistlərin tələb və ehtiyaclarının ödənilməsinə təmin edən digər xidmətlər;

1.1.10. **turizm sənayesi** - turizm xidmətləri və turizm təlimi xidmətləri göstərən, turizm-təbliğət fəaliyyətini həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərin, habelə turizm sənaye assosiasiyalarının məcmusu;

1.1.11. **turizm fəaliyyəti** - turizm xidmətləri göstərən şəxslərin fəaliyyəti;

1.1.12. **turoperator** - turizm zərfinin hazırlanmasını, birbaşa və ya turagent vasitəsilə satışını həyata keçirən hüquqi şəxs;

1.1.13. **turagent** - turizm xidmətlərinin və ya turoperatorların tərəfindən hazırlanmış turizm zərfinin satışını həyata keçirən və ya bu sahədə vasitəçilik fəaliyyəti göstərən fiziki və ya hüquqi şəxs;

1.1.14. **turizm zərfi** - müəyyən müddət üçün və müəyyən qiymət əsasında turoperator tərəfindən formalaşdırılan, iki və daha çox turizm xidmətini özündə birləşdirən turizm məhsulu;

1.1.15. **tur** - xüsusi proqram əsasında müəyyən müddətdə təşkil olunan turizm məqsədi səfərlər;

1.1.16. **turizm marşrutu** - coğrafi məkanlar üzrə özündə müəyyən məzmunu ehtiva edən turizm ehtiyatlarını və turizm xidmətlərini birləşdirən, dövlət turizm orqanı tərəfindən təsdiq edilən marşrut;

1.1.17. **turizm yollayışı** - ciddi hesabət blankı olub, turizm zərfinə daxil olan xidmətlərin dəyərini ödənilməsi təsdiq edən sənəd;

1.1.18. **turizm vauçeri** - turizm zərfində nəzərdə tutulan turizm xidmətləri üzərində turistin hüququnu müəyyənləyən və xidmətlərin göstəriləcəyini təsdiq edən sənəd;

1.1.19. **turizm bələdçisi** - bələdçilik etdiyi ölkə (yer) və onun turizm ehtiyatları barədə zəruri bilik və bacarıqlar əsasında tur çərçivəsində turistləri müşayiət edən və onları lazımi məlumatla təmin edən, səfər edilən turizm məkanları barədə izahlar verən fiziki şəxs;

1.1.20. **yerləşmə vasitələri** - ödənişli əsaslarla yerləşmə xidməti göstərən mehmanxanalar (hotellər), mehmanxana tipli obyektlər və müvəqqəti yaşayış üçün nəzərdə tutulmuş digər obyektlər;

1.1.21. **mehmanxana (hotel)** - qəbul-qeydiyyat bölməsi olan, sanitar qovşağa malik otaqlarda yerləşmə, gündə azı bir dəfə qidalanma və digər əlavə xidmətlər göstərən, nömrə fondunun tutumu azı 11 (on bir) olan yerləşmə vasitəsi;

1.1.22. **birgünlük ziyarətçi** - turizm məqsədilə səyahət etdiyi ölkədə (yerdə) gecələməmək şərtlə müvəqqəti olan fiziki şəxs.

Maddə 2. Turizmin formaları və növləri

2.1. Turistlərin səyahət istiqamətindən asılı olaraq turizmin aşağıdakı formaları vardır:

2.1.1. **daxili turizm** - Azərbaycan Respublikasında yaşayan fiziki şəxslərin Azərbaycan Respublikasının sərhədləri daxilində turizm məqsədi səyahət;

2.1.2. **gəlmə turizm** - yaşayış yeri Azərbaycan Respublikasından kənarə olan fiziki şəxslərin Azərbaycan Respublikasının sərhədləri daxilində turizm məqsədi səyahət;

2.1.3. **gəlmə turizm** - Azərbaycan Respublikasında yaşayan fiziki şəxslərin Azərbaycan Respublikasının hüdüdlərindən kənarə turizm məqsədi səyahət.

2.2. Turistlərin səyahət məqsədindən asılı olaraq turizmin aşağıdakı növləri vardır:

2.2.1. **mədəni turizm** - səyahət edilən ölkənin (yerin) maddi və qeyri-maddi mədəni irsi ilə tanışlıq məqsədi turizm;

2.2.2. **ekoloji turizm (ekoturizm)** - təbiətə minimum təsir, ekoloji sistemin bütövlüyünün qorunması prinsipləri əsasında səyahət edilən ölkənin (yerin) təbiəti, təbii ekoloji sistemi, bioloji və mədəni müxtəlifliyi ilə tanışlığı özündə ehtiva edən turizm;

2.2.3. **kənd (icma) turizmi** - turistlərin kənd təsərrüfatı obyektlərində (ferma, əkin sahələri, bağ, bostan, üzümçülük və s.) təsərrüfat fəaliyyətində iştirakı (aqroturizm), kənd həyat tərzi, yerli ərazinin təbii, tarixi və mədəni dəyərlərinin öyrənilməsi ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsi ilə müşayiət olunan turizm;

2.2.4. **macara turizmi** - turistlərin xüsusi coğrafi xüsusiyyətlərə malik ərazilərdə fiziki aktivlik, mədəni mübadilə, təbiətə qarşılıqlı əlaqə ilə müşayiət olunan turizm;

2.2.5. **sağlamlıq turizmi** - turistlərə səyahət etdikləri ölkədə (yerdə) müalicə, profilaktika, diagnostika və digər tibbi xidmətlərin (tibbi turizm), təbii müalicə ehtiyatları və müalicə-sağlamlıq sahə yerlərindən istifadə etmək rekreasia xidmətlərinin (rifah turizmi) göstərilməsinə nəzərdə tutulan turizm;

2.2.6. **işgüzar turizm** - işgüzar tədbirlərdə (görsülər, seminarlar, konfranslar, konqreslər, sərgilər və s.) iştirak məqsədilə həyata keçirilən turizm;

2.2.7. **gastronomiya turizmi** - turistlərin səyahət edilən ölkənin (yerin) ənənəvi və (və ya) innovativ kulinariya nümunələri və ərzaq məhsulları, yerli ərzaq istehsalçıları ilə tanışlığı, kulinariya festivallarına və digər oxşar tədbirlərdə iştirakı ilə müşayiət olunan turizm;

2.2.8. **sahil və su turizmi** - turistlərin su obyektlərinin sahillərində və su nəqliyyat vasitələrində göstərilən xidmətlərdən istifadə və istirahətlərinin təşkil, su idman növləri ilə məşğul olmasını özündə ehtiva edən turizm;

2.2.9. **dağ turizmi** - özünəməxsus landsaft, topoqrafiya, iqlim, bioloji müxtəliflik (flora və fauna) xüsusiyyətləri olan dağlıq ərazilərdə həyata keçirilən turizm;

2.2.10. **idman turizmi** - idman yarışlarında iştirak etmək və ya idman yarışlarını izləmək məqsədli turizm.

Maddə 3. Turizm haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Turizm haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, bu Qanundan, Azərbaycan Respublikasının digər normativ-hüquqi aktlarından və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir.

Maddə 4. Bu Qanunun tətbiq dairəsi

4.1. Ələt azad iqtisadi zonasında turizm sahəsində münasibətlər "Ələt azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tətbiz olunur.

Maddə 5. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri

5.1. Turizm sahəsində dövlət siyasətini əsas istiqamətləri aşağıdakılardır:

5.1.1. effektiv idarəetmə sisteminin qurulması və bu sahədə fəaliyyətin əlaqələndirilməsi;

5.1.2. rəsmi statistikaların aparılması, təhlil və tədqiqatların həyata keçirilməsi;

5.1.3. qabaqcıl texnologiyaların və innovasiyaların tətbiqinin təşviq edilməsi;

5.1.4. normativ-hüquqi bazanın formalaşdırılması və təkmilləşdirilməsi;

5.1.5. turizm infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi;

5.1.6. ölkədə keyfiyyətli turizm xidmətlərinin göstərilməsinin təmini;

5.1.7. turizm sahəsinə investisiya qoyuluşunun təşviqi;

5.1.8. turizm sahəsində dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının dəstəklənməsi;

5.1.9. beynəlxalq turizm bazarının tələblərinə uyğun turizm məhsullarının hazırlanması və təqdim olunması sahəsində turizm sənayesi subyektlərinin dəstəklənməsi;

5.1.10. turizm sahəsində marketing strategiyasının hazırlanması və həyata keçirilməsi;

5.1.11. turizm sahəsində təhsilin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və bu sahədə rəqabətqabiliyyəti ixtisaslı kadrların hazırlanması.

Maddə 6. Turizm sahəsində dövlətin vəzifələri

6.1. Turizm sahəsində dövlətin vəzifələri aşağıdakılardır:

6.1.1. turizm sahəsində dövlət siyasətini formalaşdırmaq və həyata keçirmək;

6.1.2. turizmin davamlı və dayanıqlı inkişafı məqsədilə dövlət strategiyaları hazırlamaq və həyata keçirmək;

6.1.3. turizmin prioritet inkişaf sahələrini və istiqamətlərini müəyyən etmək, həmin sahələr və istiqamətlər üzrə layihələr hazırlamaq və həyata keçirmək;

6.1.4. regional turizmin inkişafı məqsədilə regionlarda turizm infrastrukturunun yaradılması və müxtəlif turizm məhsullarının formalaşdırılması üçün lazımi şərait yaratmaq;

6.1.5. turizm növlərinin inkişafı üçün zəruri tədbirlər görmək və turizm marşrutlarının yaradılmasını təmin etmək;

6.1.6. turizm fəaliyyətinin həyata keçirilməsi zamanı ölkənin təbii, mədəni və tarixi irsindən səmərəli, təyinatına uyğun istifadəni, onların qorunmasını və ətraf mühitin mühafizəsini təmin etmək;

6.1.7. turizm sahəsində standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma sisteminin təkmilləşdirilməsini təmin etmək;

6.1.8. turizm sahəsində əlverişli investisiya mühiti yaratmaq, sahibkarların maliyyə vasaitlərinə çıxış imkanlarını genişləndirmək və rəqabətin məhdudlaşdırılmasının qarşısını almaq;

6.1.9. turizm sənayesi subyektlərinin hüquqlarını və qanuni maraqlarını qorumaq, habelə onların fəaliyyətinə nəzarət etmək;

6.1.10. turizm xidmətlərinin keyfiyyətinin artırılması üçün tədbirlər görmək, bu məqsədlə sahibkarlar və turizm sənaye assosiasiyaları ilə əməkdaşlıq etmək;

6.1.11. turistlərin hüquqlarını və qanuni maraqlarını müdafiə, onların təhlükəsizliyini təmin etmək;

6.1.12. Turizm Reyestrinin aparılmasını təmin etmək;

6.1.13. qabaqcıl beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, turizm sahəsi üzrə təhsil proqramlarını (kurikulumları) və peşə standartlarını hazırlamaq və tətbiqini təmin etmək;

6.1.14. turizm sənayesinin kadr tələbatı nəzərə alınmaqla bu sahədə ixtisaslı kadrların hazırlanmasını təmin etmək;

6.1.15. turizm sahəsində elmi tədqiqat və araşdırmaların aparılmasını, innovasiyayönümlü layihələrin həyata keçirilməsini və turizm xidmətlərinin yeni texnologiyalar əsasında göstərilməsini dəstəkləmək, bu məqsədlə elmi müəssisə və təşkilatlar, ali təhsil müəssisələri və turizm sənayesinin subyektləri ilə əməkdaşlıq etmək;

6.1.16. gəlmə turizmin inkişaf etdirilməsi, bu məqsədlə Azərbaycan Respublikasının bələdçisi turizm ölkəsi kimi tanınmasını, turizm imicinin formalaşdırılmasını və qorunmasını təmin etmək;

6.1.17. ölkənin turizm potensialının uğurlu təbliğini təmin edən effektiv marketing strategiyası, marketing və kommunikasiya planları hazırlamaq və icra etmək, məqsədyönlü və koordinasiyli təbliğət-təşviqat tədbirləri həyata keçirmək;

6.1.18. turizm sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq inkişaf etdirmək və təcrübə mübadiləsinə şərait yaratmaq;

6.1.19. ölkənin beynəlxalq turizm bazarında mövqeyini müdafiə etmək və rəqabətqabiliyyəti artırmaq məqsədilə zəruri tədbirlər görmək.

3-cü fəsil TURİZM SƏNAYESİNİN TƏNZİMLƏNMƏ MEXANİZMLƏRİ

Maddə 7. Turizm sənayesində xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi

7.1. Turizm xidmətlərinə və turizm məhsullarına dair dövlət standartlarının hazırlanması "Standartlaşdırma haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.

7.2. Turizm xidmətlərinin müvafiq dövlət standartlarının tələblərinə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi həmin xidmətləri göstərən şəxsin təşəbbüsü ilə "Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən olunmuş qaydada akkreditasiya edilmiş uyğunluğu qiymətləndirən qurumlar tərəfindən təmin edilir və bu barədə uyğunluq sertifikatı verilir.

7.3. Dövlət turizm orqanı turizm sənayesində rəqabət mühitinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə turizm sənayesi subyektləri üçün müsabiqələr keçirir və fərqləndirici nişanlar təsis edə bilər. Həmin müsabiqələrin keçirilmə qaydasını və fərqləndirici nişanların verilməsi meyarlarını dövlət turizm orqanı müəyyən edir.

Maddə 8. Turoperator və turagentlər

8.1. Turoperator və turagentlər turizm zərfinin və ya turizm xidmətinin turistlərə satışını yazılı müqavilə əsasında həyata keçirməlidirlər. Müqavilədə turizm zərfinə daxil olan xidmətlərin siyahısı, onların təsviri və qiyməti, ödəniş qaydası, turun başlama və bitmə tarixi, müqavilənin ləğvi şərtləri, müli məsuliyyətin şırtortası və istehlakçılara dəymiş zərər rərin kompensasiya edilməsi şərtləri və qaydaları mütləq əks olunmalıdır. Müqavilənin digər şərtləri Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi ilə tənzimlənir və müqavilədəki bütün qeyri-müəyyənliklər istehlakçıların xeyrinə şərh edilir.

8.2. Turoperator və turagentlər bu Qanunun 8.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müqavilə şərtlərini pozmağa görə şırtortacı ilə mülki məsuliyyətini sığortası müqaviləsi bağlamalıdır. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) sığorta məbləğinə dair minimum tələbləri Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ilə razılaşdırmaq müəyyən edir.

8.3. Turoperator və turagentlər turizm zərfinin və ya turizm xidmətinin dəyərini ödəyən istehlakçılara turizm yollayışı təqdim etməlidirlər. Turizm yollayışı turizm zərfinin və ya turizm xidmətinin satışına dair müqavilənin ayrılmaz tərkib hissəsi hesab edilir.

8.4. Turist göndərən turoperatora və ya turagentlə turist qəbul edən turoperator və ya tura daxil olan konkret xidmətləri təklif edən şəxslər arasında qarşılıqlı ödəmələr turizm vauçeri əsasında həyata keçirilir.

Maddə 9. Yerləşmə vasitələri

9.1. Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən hər bir mehmanxana (hotel) fəaliyyəti başlandıqı tarixdən 6 (altı) ay ərzində uddz kateqoriyası əldə etməlidir. Mehmanxanaların (hotellərin) uddz kateqoriyalarının müəyyən edilməsi "Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq akkreditasiya edilmiş uyğunluğu qiymətləndirən qurumlar tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) müəyyən etdiyi mehmanxanaların (hotellərin) uddz kateqoriyaları üzrə qiymətləndirmə meyarları əsasında həyata keçirilir.

9.2. Yerləşmə vasitələrində yerləşmə xidmətinə istifadə edilən şəxslərin elektron qeydiyyatını aparmalıdır. Yerləşmə vasitələrində yerləşmə xidmətinə istifadə edilən şəxslərin elektron qeydiyyatının aparılma qaydasını müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) müəyyən edir.

9.3. Yerləşmə vasitələrində ictimai işə (qidalanma) xidmətləri göstərən subyektlər "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada qida təhlükəsizliyi qeydiyyatına alınmalıdır.

Maddə 10. Turizm bələdçiləri

10.1. Turizm bələdçilərinin sertifikatlaşdırılması könüllüdür və "Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən olunmuş qaydada akkreditasiya edilmiş uyğunluğu qiymətləndirən qurumlar tərəfindən onların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi nəticəsində həyata keçirilir.

10.2. Bu Qanunun 10.1-ci maddəsinə uyğun olaraq, sertifikatlaşdırılmış turizm bələdçilərinin dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan muzey və qalereyalara, həmçinin dövlət qoruqlarına ödənişsiz giriş hüququ vardır.

10.3. Sertifikatlaşdırılmış turizm bələdçilərinin təbliği üçün dövlət turizm orqanı Turizm Reyestrində formalaşdırılan reyting cədvəllərindən istifadə edir.

Maddə 11. Turizm sənayesi assosiasiyaları

Turizm sənayesi subyektləri ümumi maraqlarının təmsil və müdafiəsi, fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi məqsədilə "Qeyri-hökumət təşkilatları (ictimai birliklər və fondlar) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq ictimai birlik formasında turizm sənaye assosiasiyaları yarada bilərlər.

Maddə 12. Etik davranış kodeksləri

Turizm sənayesi subyektlərinin davranışının etik normalarını, mədəni rəftar və sağlamlıq rəqabət qaydalarını müəyyən edən etik davranış kodeksləri dövlət turizm orqanı tərəfindən təsdiq olunur və kütləvi informasiya vasitələrində və dövlət turizm orqanının rəsmi internet saytında dərc edilir.

Maddə 13. Turizm Reyestr

13.1. Turizm sənayesi subyektləri barədə məlumatların toplanılması, saxlanılması, istifadəsinə və daxil edilən məlumatların dağılıyını, təmliğini və etibarlılığını, həmin məlumatlar əsasında turizm sənayesi subyektlərinin reyting cədvəllərini formalaşdırılmasını, istifadəçilər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının normativ-hüquqi aktlarına uyğun olaraq açıq hesab edilən məlumatların əldə olunmasını, dövlət sahəsində elektron xidmətlər göstərilməsini, məlumatlandırma və maarifləndirmə işlərinin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə dövlət turizm orqanı Turizm Reyestrini (bundan sonra - Reyestr) yaradır və həmin reyestrin elektron formada aparılmasını təmin edir.

13.2. Turoperator və turagentlər fəaliyyətə başladığı tarixdən 15 (on beş) gün müddətində mülki məsuliyyətin şırtortası barədə məlumatları Reyestrə daxil etməlidirlər.

13.3. Mehmanxanalar (hotellər) uddz kateqoriyaları barədə məlumatları bu Qanunun 9.1-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edildiyi tarixdən 15 (on beş) gün müddətində Reyestrə daxil etməlidirlər.

13.4. Turizm sənayesi subyektləri Reyestrə onlar barədə olan məlumatlar dəyişdiyi halda (real vaxt rejimində yenilənən məlumatlar istisna olmaqla) 15 (on beş) gün müddətində bu məlumatların Reyestrə yenilənməsini təmin etməlidirlər.

13.5. "İnformasiya əldə etmək haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş əldə olunması məhdudlaşdırılan informasiya istisna olmaqla, Reyestrə daxil edilən məlumatlar ictimaiyyət üçün açıqdır və həmin məlumatlardan "İnformasiya əldə etmək haqqında", "İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında", "Dövlət sirri haqqında", "Fərdi məlumatlar haqqında" və "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarının tələbləri nəzərə alınmaqla istifadə olunur.

Maddə 14. Turistlərin hüquq və vəzifələri

14.1. Turistlərin aşağıdakı hüquqları vardır:

14.1.1. gətdiyi ölkənin (yerin) ərazisinə daxil olma, orada olma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, xüsusi mühafizə olunan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri, ətraf mühitin vəziyyəti barədə məlumat almaq;

14.1.2. müvəqqəti olduğu ölkədə (yerdə) mövcud olan məhdudiyyətlər nəzərə alınmaqla, hərəkət-yerləşmə hüququndan, turizm ehtiyatlarından istifadə etmək;

14.1.3. təxirəsalınmaz tibbi yardım almaq;

14.1.4. şəxsi və əmlak təhlükəsizliyinin təmin edilməsini, fərdi məlumatlarının qorunmasını tələb etmək;

14.1.5. təklif edilən turizm zərfinin (turizm xidmətinin) xüsusiyyətləri, turizm xidmətlərinin göstərilməsi üzrə müqavilənin şərtləri haqqında tam, dəqiq və düzgün məlumat almaq;

14.1.6. turizm zərfinin (xidmətinin) satışına dair müqavilə şərtlərini yerinə yetirmədiyi hallarda ona dəymiş maddi və mənəvi zərərini ödənilməsinə tələb etmək.

14.2. Turistlərin vəzifələri aşağıdakılardır:

14.2.1. müvəqqəti olduğu ölkənin (yerin) qanunvericiliyinə riayət, adət-ənənələrinə və dini etiqadlarına hörmət etmək;

14.2.2. müvəqqəti olduğu ölkənin (yerin) təbii, tarixi və mədəni irsinə qayğı ilə yanaşmaq, onların mühafizəsi ilə bağlı qaydalara əməl etmək və ətraf mühitə ziyan vurmaq;

14.2.3. müvəqqəti olduğu ölkənin (yerin) konstitusiyası qurulmuşun, suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün, dövlət təhlükəsizliyinin və ictimai asayişin pozulmasına yönəlməli hərəkətlərə, həmin ölkədə (yerdə) əhalinin sağlamlığına zərər vura bilən, habelə həmin ölkənin (yerin) qanunvericiliyi ilə qadağan edilən digər hərəkətlərə yol verməmək;

14.2.4. yerləşmə vasitələrində, istirahət və gəzinti yerlərində daxili intizam, yağıın təhlükəsizliyi və sanitariya-gigiyena qaydalarına əməl etmək.

“Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 27 dekabr tarixli 448-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 27 dekabr tarixli 448-VIQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanununun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alınır**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti üç ay müddətində:
- 1.1. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 19.1-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, turizm və rekreasiya zonalarının nümunəvi əsasnaməsinin layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
- 1.2. həmin Qanunun 20.3-cü maddəsinə uyğun olaraq, turizm sahəsində layihələrin qrant maliyyələşdirilməsi üzrə müsabiqələrin keçirilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;
- 1.3. həmin Qanunun 9.2-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, yerləşmə vasitələrində yerləşmə xidmətinin istifadə edən şəxslərin elektron qeydiyyatının aparılması qaydasını təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
- 1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi üç ay müddətində:

- 2.1. həmin Qanunun 8.2-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, turoperator və turagentlərin mülki məsuliyyətinin siqortası üzrə siqorta məbləğinə dair minimum tələbləri Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;
- 2.2. həmin Qanunun 9.1-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, mehmanxanaların (hotellərin) ulduz kateqoriyaları üzrə qiymətləndirmə meyarlarını təsdiq etsin.
3. Müəyyən edilsin ki:
- 3.1. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 1.1.6-cı maddəsinə, 8.2-ci, 9.1-ci və 9.2-ci maddələrinin ikinci cümlələrində, 14.3-cü, 15.4-cü maddələrində, 15.6-cı maddəsinin birinci cümləsində, 16.2-ci, 16.5.3-cü maddələrində, 18.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 19.1-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində və 20.3-cü maddəsinə nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
- 3.2. həmin Qanunun 15.6-cı maddəsinin birinci cümləsində və 19.1-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;

3.3. həmin Qanunun 9.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində və 20.3-cü maddəsinə “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;

- 3.4. həmin Qanunun 1.1.6-cı maddəsinə, 8.2-ci və 9.1-ci maddələrinin ikinci cümlələrində və 14.3-cü maddəsinə “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi nəzərdə tutulur;
- 3.5. həmin Qanunun 15.4-cü maddəsinə “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi nəzərdə tutulur;
- 3.6. həmin Qanunun 16.2-ci və 16.5.3-cü maddələrində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi nəzərdə tutulur;
- 3.7. həmin Qanunun 18.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Bakı şəhərinin inzibati ərazisində isə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti nəzərdə tutulur.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının növbəti iclası keçirilib

Fevralın 17-18-də Baş nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda antiinflasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi, ərzaq təhlükəsizliyi və ixrac üzrə aqrar sahənin inkişaf hədəfləri, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamlarından irəli gələrk

“2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın dövlət büdcəsinin vəsaitləri hesabına maliyyələşdirilməsi və büdcə qaydasının parametrlərini müəyyən edilməsi barədə məsələlər geniş müzakirə olub.

Iclasda iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun, maliyyə naziri Samir Şərifovun, əmək

və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev, Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmovun, kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimovun, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Səfer Mehdiyevin, həmçinin digər dövlət komitələri və qurumların rəhbərlərinin maruzələri dinlənilib, müvafiq tapşırıqlar verilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 21 sentyabr tarixli 278 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 27 dekabr tarixli 448-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alınır**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 21 sentyabr tarixli 278 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 9, maddə 1841; 2019, № 5, maddə 822, № 10, maddələr 1586, 1588; 2020, № 9, maddə 1154) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 3.0.13-cü yarımbənddə “, Qoruqların” sözü “və Qoruqların” sözləri ilə əvəz edilsin və həmin yarımbənddən “və xarici turistlər üçün Azərbaycan

Respublikası ərazisində turizm marşrutlarını” sözləri çıxarılsın.

2. Aşağıdakı məzmununda 3.0.30-2 - 3.0.30-7-ci, 4.0.13-1-ci və 4.0.13-2-ci yarımbəndlər əlavə edilsin: “3.0.30-2. turoperator və turagentlərin mülki məsuliyyətinin siqortası üzrə siqorta məbləğinə dair minimum tələbləri Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ilə razılaşdırmaqla müəyyən etmək;
- 3.0.30-3. mehmanxanaların (hotellərin) ulduz kateqoriyaları üzrə qiymətləndirmə meyarlarını müəyyən etmək;
- 3.0.30-4. Turizm Reyestrinin aparılmasını təmin etmək;
- 3.0.30-5. turizm ehtiyatları ilə bağlı məlumatverici-göstərici lövhələrin quraşdırılmasını təmin etmək;
- 3.0.30-6. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, turistlərin hü-

quq və vəzifələri barədə məlumatlandırılmasını təmin etmək üçün zəruri tədbirlər görmək;

- 3.0.30-7. turizm sənayesi subyektlərinin etik davranış kodekslərini təsdiq etmək, mediada və rəsmi internet saytında dərc etmək;”;
- “4.0.13-1. turizm marşrutlarını təsdiq etmək;
- 4.0.13-2. Turizm sənayesi subyektləri üçün müsabiqələr keçirmək və fərgləndirici nişanlar təsis etmək, həmin müsabiqələrin keçirilmə qaydasını və fərgləndirici nişanların verilməsi meyarlarını müəyyən etmək;”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə”

Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il 17 oktyabr tarixli 1061-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Turizm haqqında” Azərbaycan

Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 27 iyul tarixli 164 nömrəli

Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” 2014-cü il 21 noyabr tarixli 370 nömrəli, “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının

Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 29 noyabr tarixli 441-VQD nömrəli Qanununun

tətbiqi və “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

1999-cu il 27 iyul tarixli 164 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” 2016-cı il 14 dekabr tarixli 1156 nömrəli, “Turizm

haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il

14 aprel tarixli 617-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” 2017-ci il 16 iyun tarixli 1459 nömrəli, “Turizm haqqında”

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 19 may tarixli

101-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə”

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 27 iyul tarixli 164 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında”

2020-ci il 17 iyun tarixli 1063 nömrəli fərmanlarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 27 dekabr tarixli 448-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alınır**:

1. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il 17 oktyabr tarixli 1061-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 27 iyul tarixli 164 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 11, maddə 1410) ləğv edilsin.

2. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 29 noyabr tarixli 441-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 27 iyul tarixli 164 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 14 dekabr tarixli 1156 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 12 (I kitab), maddə 2074) ləğv edilsin.

3. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 14 aprel tarixli 617-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 16 iyun tarixli 1459 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Res-

publikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 6, maddə 1075; 2021, № 1, maddə 44) ləğv edilsin.

4. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 19 may tarixli 101-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 27 iyul tarixli 164 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 6, maddə 704) ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 fevral 2022-ci il

Azərbaycan-Yaponiya münasibətlərinin daha da inkişafı üçün geniş imkanlar mövcuddur

Azərbaycan və Yaponiyanın ali qanunverici orqanlarında fəaliyyət göstərən parlamentlərarası əlaqələr üzrə dostluq qruplarının onlayn görüşü keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, görüşdə Milli Məclisin deputatı, Yaponiya ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Əminə Ağazadə həmkarı Akira Amarinin salamlayaraq, son parlament seçkilərində onun mənsub olduğu Liberal

Demokrat Partiyasının qalib gəlməsi münasibətlə təbriklərini çatdırıb. Deputat Azərbaycanla Yaponiya arasında münasibətlərdən danışaraq, ölkələrimiz arasında dostluğun və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın mövcud olduğunu qeyd edib.

Onlayn görüşdə Əminə Ağazadə həmkarına Azərbaycanın Vətən müharibəsində qazandığı qələbədən, erməni işğalından azad olunmuş ərazilərimizdə aparılan bərpa və quruculuq işləri, xarici ölkələrin, o cümlədən yapon investorların bu prosedə iştirakı

imkanları barədə danışdı. O, Yaponiya şirkətlərinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Yaponiya-Azərbaycan parlamentlərarası işçi qrupunun rəhbəri Akira Amari bildirdi ki, bu il ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin artırılmasının 30-cu ildönümü tamam olur. Dostluq qrupunun rəhbəri vurğulayıb ki, yüksək səviyyəli qarşılıqlı rəsmi səfərlər Yaponiya ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafına xüsusi təkan verir.

Görüşdə diqqətə çatdırılıb ki,

Azərbaycan ilə Yaponiya arasında bir çox sahələrdə ehtadən münasibətlər parlamentlər səviyyəsində də uğunlaşdırılmalıdır. Ölkələrimiz arasında imzalanmış çoxsaylı sənədlər əməkdaşlığımızın hüquqi bazasını formalaşdırıb. Qeyd olunub ki, ikitərəfli münasibətlərin, xüsusilə Azərbaycan və Yaponiya parlamentləri arasında əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün geniş imkanlar mövcuddur.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Yaponiya arasında gələcək əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olub.

Mühəndis-istehkam bölmələrində praktiki məşğələlər keçirilir

Cari ilin fəaliyyət planına uyğun olaraq, Azərbaycan Ordusunun Mühəndis Qoşunlarının hissə və bölmələrində praktiki məşğələlər keçirilir.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirib ki, məşğələlərə cəlb edilən şəxsi heyət Mühəndis Qoşunlarının silahlanmasında olan texnika və avadanlıqlardan istifadə etmək vərdişlərini təkmilləşdirir.

Mühəndis bölmələri azad edilmiş ərazilərdə dislokasiya olunan qoşunların fəaliyyətini təmin etmək, həmçinin infrastrukturun bərpası və digər tapşırıqlar üzrə praktiki bacarıqlarını artırır.

Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin yeni başçısı kollektivə təqdim olunub

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin olunan Elgin Şirin oğlu Həbibullayev fevralın 18-də Azərbaycan Respublikası Prezi-

dentinin köməkçisi - Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin müdiri Zeynal Nağdəliyev tərəfindən rayon ictimaiyyətinin nümayəndələrinin iştirakı ilə kollektivə təqdim olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Zey-

nal Nağdəliyev təqdimatda çıxış edib və dövlət başçısının tapşırıq və tövsiyələrini çatdırıb. Elgin Həbibullayev ona göstərilən etimada görə minnətdarlıq edib.

Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin yeni başçısı kollektivə təqdim edilib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin olunan Coşqun Adil oğlu Cəbrayıl bu gün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin müdiri Zeynal Nağdəliyev tərəfindən rayon ictimaiyyətinin

nümayəndələrinin iştirakı ilə kollektivə təqdim olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, təqdimatda Zeynal Nağdəliyev çıxış edib və dövlət başçısının tapşırıq və tövsiyələrini çatdırıb. Coşqun Cəbrayıl ona göstərilən etimada görə minnətdarlığını bildirdi.

Bələdiyyələrə nəzarət prosesi təkmilləşdirilir

Fevralın 18-də Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin iclası keçirilib. Onlayn formatda keçirilən iclası açan komitə sədri Siyavuş Novruzov gündəlik barədə məlumat verib. Bildirib ki, iclasın gündəliyinə 3 məsələ - Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqanın illik maruzəsi və Gəncə şəhərinin inzibati ərazi bölgüsündə qismən dəyişiklik edilməsi ilə bağlı iki qanun layihəsi daxil edilib.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Bildirilib ki, yerli özünüidarəetmə sahəsində fəaliyyətin inkişafı, bələdiyyə fəaliyyətində qanunçuluğa əməl edilməsi istiqamətində tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Yüzyetmə sahəsində fəaliyyətin inkişafı, bələdiyyə fəaliyyətində qanunçuluğa əməl edilməsi istiqamətində tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Əvvəlcə “Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət” haqqında qanunlaşdırılmasına əlavə edilmiş istiqamətdə tədbirlər Ədliyyə Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Ülker XASPOLADOVA,
“Azərbaycan”

Qurucu rəhbər, global lider, müzəffər komandan

“Made in Naxçıvan”

22 xarici dövletdə nüfuz qazanan bu keyfiyyət brendi Azərbaycan iqtisadiyyatına və ixrac potensialına böyük töhfə verir

Əvvəli 1-ci səh.

Bu gün dünyanın 22 ölkəsinə Naxçıvanda istehsal olunan çox çeşidli məhsullar göndərilir. Sifarişlərin, ixrac həcmünün artması göstərir ki, artıq dünya bazarında Naxçıvan məhsulları etibarlı, keyfiyyətli, nüfuzlu brendlər kimi qəbul olunur.

Bu nailiyyət şübhəsiz ki, bölgədə özəl sektorun güclənməsinə yönələn tədbirlərin real nəticəsi və təşəbbüslərin uğurla həyata keçirilməsidir. Ümumiyyətlə, muxtar respublikada sahibkarlığa göstərilən diqqət və qayğının təzahürü olaraq yeni istehsal müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması və mövcud istehsal müəssisələrinin modern şərhiyə qurulması istiqamətində aparılan uğurlu işlətlərin bu sahənin sürətli inkişafına zəmin yaradıb. Müstəqillik illərində ümumi daxili məhsul istehsalının 69 dəfə, sənaye məhsulunun isə 117 dəfə artdığı muxtar respublikada özəl bölmənin xüsusi çəkisi davamlı olaraq yüksəlib. Həmçinin indiyədək 1346, ötən il isə 142 yeni istehsal və xidmət sahəsi yaradılıb, 355 müxtəlif təyinatlı obyekt istifadəyə verilib. Yalnız ələ 2021-ci ildə muxtar respublikada sahibkarlara 38 milyon manatdan artıq kredit ayrılıb. Hazırda Naxçıvanda aqar sahədə məhsul istehsalının 100 faizə yaxını, sənaye məhsulunun 93 faizi özəl bölmənin payına düşür. Məşğul əhəlinin 85 faizi isə özəl sektorda çalışır. Muxtar respublikada rəqabətqabiliyyətli, alıcı zövqünü oxşayan 384 növdə məhsul istehsal olunur, 350 növdə məhsula olan tələbat isə tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir.

Dövlət qayğısı - sahibkar məsuliyyəti

Bu il Naxçıvanda “Sənaye ili” elan edilib və sənaye

sahəsində rəqabətqabiliyyətli, ixrac yönümlü məhsul istehsalının təşviqi, innovasiyalar əsaslanan yeni müəssisələrin qurulması və uğurların artırılması əsas hədəf kimi müəyyənləşdirilib. Bu məqsədlə hazırlanan tədbirlər planına nəzər saldıq. Əhatəli, reallığı əks etdirən, müasir inkişaf çağırışlarına əsaslanan bu vəzifələr toplusunun icrasında konkret nəticələr əldə olunacağı şübhə doğurmur.

Bu il sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin genişləndirilməsi, xüsusilə yerli xammala və innovativ layihələrlə əsaslanan müəssisələrin qurulması, emal sənayesi müəssisələrinin yaradılması-nın davamlılığı, Şəhrər Sənaye Məhəlləsində işlərin başa çatdırılması, sahibkarlıq sahəsində maliyyə-kredit işinin səmərəli mexanizm üzrə tənzimlənməsi, kreditlərdən təminatı üzrə istifadəsinə diqqət artırılması, maliyyə risklərinin aradan götürülməsi, əsasız yoxlamaların qarşısının alınması və digər məsələlər xüsusi diqqət mərkəzində olacaq.

Naxçıvanda özəl sektora dövlət dəstəyi gücləndirilməklə yanaşı, sahibkarlıq məsuliyyətinin artırılması da ön planda saxlanılır. Sahibkarlar üzvlərinə düşən mühüm vəzifələri bilir. Ali Məclisin Sədri Vəlif Talibov bu günlərdə onlarla görüşündə tövsiyələrini belə qruplaşdırıb: hər bir sahibkar istehsal prosesində müasir texnologiyaların tətbiqinə, rentabelliyyətin və keyfiyyətin artırılmasına çalışmalı, vergilər vaxtında ödənilməli, marketing araşdırmaları aparılmalı, istehsal və xidmət müəssisələrində təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaradılmalı.

Həmçinin sahibkarlığın inkişafında kadr hazırlığı da əsas məsələ kimi qəbul olunur.

nur, təhsil və istehsalat müəssisələri arasında əlaqələrin genişləndirilməsi, tələbata uyğun peşə kurslarının açılması, işçilərin təcrübə və bacarıqlarının artırılması xüsusi diqqət ayrılan sahələrdir. Bir sözlə, sahibkar dövlət qayğısından bəhrələnməklə iqtisadi inkişafa öz töhfəsini verməli, yeni iş yerləri açmalı və yerli istehsalın həcmi artırılmalıdır.

22 ölkəyə ixrac - uğurlu göstəricidir, amma nəzərə alaq ki, bu, hələ başlanğıcdır. Ələ Naxçıvanda da əsas hədəf daha çox ölkəyə ixrac, daha çox dövletlə ticarət əlaqələridir...

Naxçıvan nemətləri beynəlxalq sərgilərdə rəğbətə qarşılanır

Naxçıvanın ixrac potensialını öyrənmək, ümumiyyətlə, bölgədə sahibkarlığın durumu, istehsal gücü ilə tanış olmaq məqsədilə Biznes Mərkəzində olduq. 2013-cü ildən fəaliyyətə başlayan mərkəzi 8 il öncə Prezident İlham Əliyev də ziyarət edib.

Sahibkarların maarifləndirilməsi, onlar arasında işgüzar əlaqələrin gücləndirilməsi, beynəlxalq və yerli əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi, yerli istehsal məhsullarının, həmçinin el işləri və sənət əsərlərinin sergi-satışının təşviqi mərkəzin sergi-satışının fəaliyyət istiqamətidir. Muxtar respublikada özəl sektorun aparıcı təmsilçisi olan Nəqşçahan Holding, Gəmiqaya Holding, Cahən Holding, “Ləzzət Qida Sənaye” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti, Babək “Sırab” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti, “Zümrüd” kiçik müəssisəsi, “Naxçıvan Duz İstehsalı” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti və digərləri ilə əlaqədar, 80 sahibkarlıq subyektinin məhsulları sergi salonunun guşələrində öz yerini tutub. Burada Naxçıvanı duzundan konservləşdirilmiş meyvə-tərəvəzə, ailə təsərrüfatı nemətlərindən kənd təsərrüfatı istehsalına, mineral suların əzəz məhsullarına, kiçik plastik kapsul hissələrdən dam örtüyünə, tikinti materiallarına, məbüllərə, xüsusi geyim formalarına kimi yəni məhsullara qədər çox çeşidli məhsul nümayiş olunur. Rəqəmlərə maraqlandıqda məlum oldu ki, mərkəzdə 102 müəssisənin 171 növdə 1330 çeşiddə, ələ 78 ailə təsərrüfatının 27 növdə 198 məhsulu sergilənir.

Mərkəzdəki istehsal sahələri xarəitindən aydın görmək olar ki, muxtar respublikada müxtəlif sənaye sahələri, o cümlədən maşınqayırma, kimya, tikinti, energetika, medəncixarəma, metallurəiya, yüngül, məbəl, yeyinti, emal sənayeləri və kənd təsərrüfatı təyinatlı 1000-dən çox müəssisə təkə Naxçıvan şəhərinə deyil, muxtar respublikanın bütün bölgələrinə ehatə edir.

Muxtar respublikada qədim el sənəti olan xalçaçılıq ənənələrinin və milli ornamentlərin qorunub saxlanması, xalq çəşnilərinin bərpası məqsədilə həyata keçirilən kompleks tədbirlər sırasında Naxçıvan Biznes Mərkəzi nəzdində yaradılan Xalq Yarıdıcılığı Emalatxanasının xalçaçılıq bölməsinin fəaliyyəti mühüm əhəmiyyətə malikdir. Burada aqac üzərində oyma, dekorativ-təbiiq sənət sahələri də fəaliyyət göstərir. Emalatxanada ələ toxunan Naxçıvan xalçalarının, el işləri və sənət əsərlərinin sergi və satışı da ələ Naxçıvan Biz-

nes Mərkəzi tərəfindən təmin edilir. Xalq yaradıcılığı sahələrinə göstərilən diqqət və qayğının nəticəsi olaraq mərkəzdə muxtar respublikada fəaliyyət göstərən rəssamların rəsm əsərləri, yerli sənətkarların dekorativ-təbiiq sənət, dulmuşluq, aqac üzərində oyma, mis üzərində döymə, duzdan hazırlanmış el işləri ziyarətçilərin zövqünü oxşayır.

Muxtar respublikada sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi məqsədilə hüquqi və maarifləndirilmə istiqamətində mərkəzdə mütəxəssislər tərəfindən iş adamlarının müraciətləri əsasında müxtəlif xidmətlər göstərilir. Sahibkarlıq subyektləri üçün kiçik-həcmli kənd təsərrüfatı, orta və irihəcmli sənaye sahələrini ehatə edən biznes-planların, biznes layihələrin işlənilməsi belə xidmətlərdəndir.

Xarici ölkələrdə bölgə sahibkarlarının istehsal etdikləri məhsulların sergilənməsi, xarici iş adamları ilə qarşılıqlı münasibətlərin yaradılması, əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi sahəsində də işlər qənaətbəxşdir. Yerli məhsulları təbliğ etmək və həmin məhsulların ixrac imkanlarının artırılmasına nail olmaq məqsədilə beynəlxalq tədbirlərdə, sərgilərdə iştirak da mütəmadi hal alıb. 2021-ci ildə BƏƏ, Rusiya, Pakistan, Özbəkistan, Türkiyə, Gürcüstan, Qətər və digər ölkələrdə 18-i sergi olmaqla, keçirilən 29 beynəlxalq tədbirdə 70 sahibkarlıq subyektinin 97 nümayəndəsi iştirak edib. Bu sərgilər vasitəsilə xaricilər Naxçıvanda istehsal edilən yüksəkkeyfiyyətli məhsullarla tanış olub, onların potensial alıcılarına çevrilib.

21 modelde 6000-dən çox avtomobil

Naxçıvanın müasir dövrdə istehsal nümunələri arasında ən məşhuru, sözsüz ki, “LIFAN” markalı avtomobillərdir. Artıq paytaxtda da mütəmadi rəstləşdirmiş, mükəmməl dizayn ilə gözoxşayan, keyfiyyəti-nə görə də sürücülərin razılıq etdiyi maşınlar gətdikcə populyarlıq qazanır.

Vaxtilə Prezident İlham Əliyevin rəsmi müşavirədə səsləndirdiyi - “Bizim Naxçıvanda avtomobil zavodumuz var, dövlət qurumları oradan alsınlar. Yaxşı da maşınlardır. Həç xarici maşından o qədər də fərqlənir” - çağırışı “LIFAN” üçün mühüm dəstək oldu. Dövlət strukturlarının ardınca artıq vətəndaşların da könüllü şəkildə bu avtomobillər seçməsi, ümumilikdə, bu layihənin işlək olduğunu və rentabelliğini göstərir.

Əsası 2006-cı ildə qoyulan, 2010-cu ildə isə istismara verilən Naxçıvan Avtomobil Zavodu ilə tanış oluruq. Müəssisənin avadanlıqları Almaniyaya, İtaliyaya, Belçikaya və Türkiyəyə gətirilmiş texnikalardır. Məlumat verilir ki, “LIFAN”ın təməli 2009-cu ilin may ayında Pekində keçirilən Çin-Azərbaycan biznes-forumunda Azərbaycanın Naxçıvan Avtomobil Zavodu və Çinin “Chongqing Lfan” Avtomobil Korporasiyası arasında əməkdaşlıq sazişi ilə qoyulub.

39 işçinin çalışdığı zavodda avtomobillər tamamlanma məkanları deyilən 10 yüngül nöqtəsinə baxırıq. Yeni nesil texnologiyalar, modern avadanlıqlar vasitəsilə müasir dizaynı, təhlükəsiz, ekoloji normalara uyğun avtomobillər quraşdırılır. İstehsal prosesinə əsasən, görülən iş başa çatdıqdan sonra isə

mühəndis tərəfindən yoxlanılır və xüsusi sınaqdan keçirilərək satışa hazır vəziyyətə gətirilir.

Naxçıvan Avtomobil Zavodu birmüvəbbəli iş rejimində illik 5000 ədəd avtomobil istehsal etmə gücünə malikdir. 5 illəkdə zəmanət verilən avtomobillər muxtar respublikada və Bakı şəhərində güzəştli kredit şərtləri ilə alıcılar təqdim olunur. Dövlət tərəfindən müharibə veteranlarına və bu qəbildən olan digər kateqoriyalı insanlara da həmin avtomobillərdən hədiyyə edilir. Eyni zamanda avtomobillər ehtiyat hissələri ilə də təmin edilir. Satışdan sonrakı texniki servis xidməti də Bakıda və Naxçıvanda ən yüksək səviyyədə göstərilir.

Ümumiyyətlə, zavodda bu günə qədər 21 modelde 6000-dən çox avtomobil istehsal olunub.

Naxçıvanda elektromobil istehsal olunacaq

İlkin mərhələdə qazanılan uğurlar yeni təşəbbüslərin reallaşmasına da imkan yaradıb. Belə ki, 2019-cu ildə Çinin “FAW Industrial Group” avtomobil istehsalçısı ilə bağlanmış müqaviləyə əsasən, Naxçıvan Avtomobil Zavodunda “FAW T-33” krossover, “FAW T-80” yük avtomobilləri istehsal olunub.

Hər bir təşəbbüsün önündə düzgün hədəf, ardında isə gərgin zəhmət dayananda o, şübhəsiz, uğurla nəticələnməkdir. Avtomobil Zavodunda və bütövlükdə Naxçıvanda olduq kimi... Azərbaycan istehsalat olacaq. Naxçıvanın sanlı adı daşıyacaq elektromobilin ilk sürücüsü kimi Prezident İlham Əliyevin Zəngəzur dahlizindən Müzəffər Komandan kimi keçəcəyi günə isə çox az qalıb...

markalı avtomobillərdir. Onların 10 ildən artıqdır taksilə olaraq fəaliyyət göstərməsi keyfiyyətin əyani sübutudur.

Dünyanın nəhəng avtomobil müəssisələrinin müxtəlifliyyətinə və modellərdəki nümunələrinin muxtar respublikada istehsal olunması, Naxçıvanda maşınqayırma sənayesinin güclənməsinə, ələ də iqtisadiyyatın inkişafına öz töhfəsini verir. Zavodun qarşısında yeni hədəflər də var. Avtomobil sektorunda olan inkişafı ayaqlamaq məqsədilə gündüzdə tələbat artmaqda olan elektrikli avtomobillərin istehsalına başlanılacaq. Yüksəkkeyfiyyətli elektrikli avtomobillər istehsalı üçün ilkin addımlar artıq atılıb, layihə üzərində iş gedir.

Naxçıvan Avtomobil Zavodu elektrikli motosikletlərin istehsalına da start verir. Onlar alıcılara həm yük, həm də fərdi istifadə üçün iki modelde təklif ediləcək və tam şərhlə maksimum sürəti 60 kilometr/saat olmaqla, 80 kilometr məsafə qədər gedəcək. Azərbaycan xidmət sahəsinin davamlı olaraq genişlənməsi və kuryer fəaliyyətinin miqyasının artması bu motosikletlərdə daxili bazarı böyük tələbatın olacağına əsas verir. Qiymətlərinin də münasib olacağı bu kiçik mobil hərəkət vasitələrinin böyük populyarlıq qazanacağından indidən əminliklə deyə bilərik.

Hər bir təşəbbüsün önündə düzgün hədəf, ardında isə gərgin zəhmət dayananda o, şübhəsiz, uğurlu nəticələnməkdir. Avtomobil Zavodunda və bütövlükdə Naxçıvanda olduq kimi... Azərbaycan istehsalat olacaq. Naxçıvanın sanlı adı daşıyacaq elektromobilin ilk sürücüsü kimi Prezident İlham Əliyevin Zəngəzur dahlizindən Müzəffər Komandan kimi keçəcəyi günə isə çox az qalıb...

İxtiyar HÜSEYNLI, “Azərbaycan”

Azərbaycan həm də elektrik enerjisi ixrac edən ölkəyə çevrilib

Əvvəli 1-ci səh.

Regionların inkişafına dair I Dövlət Proqramının icra olunduğu 2006-cı ildə Astarada, Naxçıvanda, Şəkiddə, Xaçmazda istifadəyə verilən və hər biri 87 meqavat olan elektrik stansiyaları artan iqtisadi ehtiyacların qarşılmasına uğurlu xidmət etdi. 2007-ci ildə 105 meqavat olan “Bakı” Elektrik Stansiyasının, 2008-ci ildə 300 meqavat olan “Səngəçal” Elektrik Stansiyasının, 2009-cu ildə 525 meqavat gücündə “Sumqayıt” Elektrik Stansiyasının və 105 meqavatlıq “Şahdağ” elektrik stansiyasının, 2013-cü ildə 780 meqavat gücündə “Gənub” Elektrik Stansiyasının, 2019-cu ildə 400 meqavat gücündə “Şimal-2” stansiyasının istismara verilməsi respublikamızın generasiya gücünün artırılmasında böyük rol oynadı.

Bu illərdə ölkəmizin müxtəlif yerlərində kiçik su-elektrik stansiyaları, o cümlədən modul tipli stansiyalar da tikilib ki, onlar da artan iqtisadi potensiallara adekvat olaraq respublikamızın yüksəlişinə böyük töhfələr verir. 2003-cü ilə qədər Azərbaycanda cəmi 10 elektrik stansiyası mövcud olub. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi yeni iqtisadi islahatlarla bütün sahələrdə müşahidə olunan dinamik inkişaf və elektrik enerjisinə olan tələbatın kəskin artmasına adekvat olaraq ölkədə 30-dan artıq yeni elektrik stansiyası tikilib istismara verilib. Buna paralel olaraq, enerjinin ötürülməsi, paylanması və idarəedilməsi sahəsində irimiqyaslı, kompleks tədbirlər həyata keçirilib.

Təkcə 2021-ci ildə 23 elektrik stansiya və yarımstansiya tikilib və ya yenidən qurularaq istismara verilib. Bunların arasında 500 kilovoltluq “Aşerən” yarımstansiyası, strateji əhəmiyyətli 220 kilovoltluq “Xırdalan” və “Hövsən”, o cümlədən sistem əhəmiyyətli 110 kilovoltluq “Binəqədi”, “Xırdalan-2”, “Maştağa”, “Suraxanı” yarımstansiyaları yenidənqurmadan sonra cənab Prezidentin iştirakı ilə istismara verilib. Ötən il Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə “Sumqayıt” Elektrik Stansiyasında yeni estakada nasos stansiyasının istismara verilməsi ilə 2018-2021-ci illəri ehatə edən Enerjisistemin Reabilitasiya Proqramı başa çatıb.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə ən müasir enerji infrastrukturunu yaradırlar

Göründüyü kimi, elektroenergetika sahəsində Azərbaycanın qısa zaman kəsiyində əldə etdiyi nailiyyətlər olduqca möhtəşəmdir. Bu gün isə dövlətimizin əsas hədəflərindən biri işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin dayanıqlı enerji ilə təminatıdır. Azad olunan Qarabağ və Şərqi Zəngəzura qayıdacaq vətəndaşlarımızın doğma torpaqlarında layiqli həyat şəraitinin təmin olunması üçün zəruri olan şərtlərdən biri də enerji ilə təchizatdır.

Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Qələbədən sonra Prezident İlham Əliyev tərəfindən digər sahələrdə olduğu kimi, işğaldan azad olmuş ərazilərdən də enerji təminatı ilə bağlı mühüm vəzifələr müəyyənləşdirilib. Bu vəzifələrin ən başlıcası azad edilmiş torpaqlarımızda müasir enerji infrastrukturunun qurulması və region enerji potensialından mümkün qədər səmərəli istifadədir. Artıq bu istiqamətdə böyük layihələr həyata keçirilib. Qısa müddətdə Şuşanın, Kəlbəcərin enerji ilə təminatı oluması bu istiqamətdə layihələrin sürətlə icra olunmasında xəbər verir. Layihələrin qarlı, şaxtalı havalarda və uca dağlardan keçməklə yüksək səviyyədə əsas isə Azərbaycan enerjetiklərinin fədakarlıqlarının və peşəkarlıqlarının göstəricisidir.

İndiyədək Laçın rayonunda gücü 8 meqavat olan “Güləbdən” Su-Elektrik Stansiyası və Tərtər rayonunun işğaldan azad edilmiş ərazilərində ümumi gücü 8,7 meqavat olan “Suqovuşan-1” və “Suqovuşan-2” Kiçik Su-Elektrik stansiyaları tamamilə yenidən qurularaq istismara verilib. İşğaldan azad edilən ərazilərdən ən qısa müddətdə Azərbaycanın ümumi enerji sistemində qoşulması istiqamətində atılan addımlara əsasən, 110/35/10 kV-luq “Füzuli”, “Füzuli”, “Kəlbəcər” və “Cəbrayıl” yarımstansiyaları tikilərək istismara verilib, həmçinin “Şükürbəyli” yarımstansiyası genişləndirilərək yenidən qurulub.

“Ağdam-1” və “Ağdam-2” yarımstansiyalarının, “Qarabağ” Regional Elektrik Şəbəkəsinin Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin istifadəyə verilməsi isə bir daha göstərdi ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərin enerji infrastrukturunun yaradılması prosesi sürətlə gedir. Diqqət çəkən məqam isə ondan ibarətdir ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə inşa edilən yarımstansiyaların ən müasir və innovativ texnologiyalar əsasında qurulub. Onların hər biri rəqəmsallaşdıraraq avtomatlaşdırılıb. Qarabağ Regional Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi vasitəsilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdəki bütün elektrik stansiyaları, yarımstansiyalar, ötürmə xətlərinin monitorinqi, önləyici analizlər, açılıb-qoşulmalar, tənzimləmələr və başqa amaliyyatlar avtomatik şəkildə həyata keçirilir.

Bizim enerji gücümüzə xaricdə tələbat artır

Göründüyü kimi, son illərdə Azərbaycanda enerjisisteminin mədə-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, ölkəmizin enerji potensialının daha da artırılması, yeni elektrik stansiyaların və yarımstansiyaların inşası, mövcudların isə əsaslı şəkildə yenidən qurulması istiqamətində çox mühüm layihələr icra olunub. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə işğaldan azad edilməsi nəticəsində enerji sistemi sahəsində dövlət siyasəti yeni mərhələyə qədəm qoymub.

Görülən işlərin nəticəsidir ki, Azərbaycan həm də elektrik enerjisi ixrac edən dövlətə çevrilib. “Qobu” Enerji Qovşağının açılışından sonra AZERFACE-a məsuliyyət verən Prezident İlham Əliyev bu barədə deyib: “Artan daxili tələbatı belə gəzəl enerji stansiyaları ilə təmin edəcəyik. Eyni zamanda, qeyd etdiyimiz kimi, bizim enerji gücümüzə xaricə tələbat artır. Bizim 4 qonşu ölkəyə elektrik enerjisinin ixracatı artmaqdadır - Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan və İran. Qeyd etdiyimiz kimi, 1,6 milyard kilovattsaat elektrik enerjisi ixrac etmişik. Bizim həm neft, həm qaz, həm elektrik enerjisi ixracatı bu gün həm Azərbaycanın, həm qonşu ölkələrin və hətta Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, bütün qonşu ölkələrə həm xammal, həm təbii qaz, neft, kimya məhsulları, neft məhsulları və elektrik enerjisi ixrac edir”.

Bu gün bütün dünyada enerji müzakirələrinin əsas mözularından biri də enerji keçididir. Enerji keçidi ən müasir texnologiyalarla təbiiq edilməklə “yaşıl enerji”ni özümdə ehtiva edir. Bu gün dünya ölkələrinin qarşısı qoyduqları iqlim hədəflərindən biri “yaşıl enerji”ni keçidini sürətləndirməkdir. Azərbaycanda isə bərpaulunan enerji üçün əlverişli münbit mənbələr var. Təsədüfi deyil ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə bərpaulunan enerji mənbələri “yaşıl enerji” zonasına çevrilməsi əsas vəzifələrdən biridir. Prezident İlham Əliyev “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VIII toplantısında qeyd etdi ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə külək enerjisi potensialı təxminən 7200 meqavat, günəş enerjisi potensialı isə 2000 meqavatdan çoxdur. Ötən ay isə respublikamızda ilk böyük bərpaulunan enerji mənbəyi layihəsinin - 240 meqavat gücündə külək elektrik stansiyasının təməli qoyulub.

Azərbaycanın kompleks yüksəlişi və inkişafı həm də uğurlu bəhrəsini verən enerji siyasətinin nəticəsidir. Görünən həm də odur ki, İlham Əliyev global enerji təhlükəsizliyində respublikamızın zövqələrini daha da möhkəmləndirib.

Rəşad CƏFƏRLİ, “Azərbaycan”

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bolqarıstanda xeyriyyə aksiyası keçirilib

COVID-19 pandemiyası əleyhinə həyata keçirilən beynəlxalq səylərə töhfə qismində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bolqarıstan Respublikasının Sofiya şəhərində yerləşən "Həkimlərin İxtisaslaşması və Təkmilləşdirilməsi İnstitutu - Tsaritsa Yoanna xəstəxanası"na Almaniya istehsalı olan 10 ədəd oksigen konsentratörü aparatı (ağciyərlərin süni havalandırma aparatları) təqdim edildi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu xeyriyyə addımı COVID-19 pandemiyası ilə global mübarizəni dəstəkləmək üçün Azərbaycanın həyata keçirdiyi növbəti beynəlxalq həmrəylik tədbiridir.

Bu addımın COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar Bolqarıstanda yaşanan hazırkı kritik şərəitdə koronavirus infeksiyasına yoluxmuş insanların həyatının qorunması və onlara daha keyfiyyətli tibbi xidmətlər göstərilməsi baxımından olduqca vaxtında atıldığı və təqdirəlayiq olduğu vurğulanıb.

İlham Əliyev diplomatiyasının daha bir uğuru

Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin inkişafı tərəflər arasında nəzərdə tutulan ikitərəfli sazişin imzalanmasını sürətləndirə bilər

Əvvəli 1-ci səh.

Azərbaycanın xarici siyasətinin əsas prioritetlərindən biri, təbii ki, Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlıqdır. Son 18 ildə Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi müstəqil siyasət, milli maraqlara əsaslanan uğurlu diplomatiya sayəsində Azərbaycan global məkanda strateji əhəmiyyəti dövlətə çevrilib. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan Avropa İttifaqı ölkələri ilə əməkdaşlıqda böyük təcrübəyə malikdir. Ölkəmiz demək olar ki, qurumun üzvü olan dövlətlərin üçdə biri ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında saziş imzalıyab. Bununla yanaşı, Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyi və təchizatının şaxələndirilməsi üçün də mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Son illərdə Azərbaycanla Aİ arasında münasibətlərdə yeni bir səhifə açılıb, münasibətlər daha bir mərhələyə qədəm qoyub. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında parafan "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədi işə rəsmi Bakının xarici siyasətinin növbəti uğuru idi. Əməkdaşlığın davamı olaraq münasibətlərdə yeni səhifə açan sənəddə qeyd edilirdi ki, münasibətlərin gücləndirilməsi məqsədilə qarşılıqlı maraq və birgə dəyərlərə əsaslanan Azərbaycan və Aİ tərəfindən birgə tərəfdaşlıq prioritetləri razılaşdırılıb. Bir sıra mühüm məsələlərin yer aldığı sənəddə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında vizaların ləğvi sahəsində dialoqun perspektivləri də əksini tapıb. Bütövlükdə bu sənəd ikitərəfli tərəfdaşlıq əlaqələrinin inkişafı üçün yeni zəmin yaradıb.

Tərəflər arasında yeganə narahətədiçisi məsələ isə Aİ-nin

Ermənistan və Azərbaycana ayırdığı maliyyə vəsaiti ilə bağlı idi. Ancaq Azərbaycan Prezidentinin məsələ ilə bağlı haqlı iradlarından sonra ədalət bərpa olundu. Belə ki, qurum 30 il müddətində Qarabağı viran qoyan, bütün mədəni-dini abidələrimizi, ibadət ocaqlarımızı yerləyəskən edən və əhalisinin sayı 2 milyon olan Ermənistana 2,6 milyard dollar, Vətən müharibəsindən sonra regionda təhlükəsizliyi təmin etmək üçün böyük layihələr reallaşdıran, əhalisinin sayı 10 milyonu ötən Azərbaycana isə 140 milyon dollar maliyyə paketi ayırmayı nəzərdə tutdu.

Prezident İlham Əliyev haqlı olaraq bu məsələni gündəmə gətirərək bunun səbəbini aydınlaşdırılmasını istədi. Bu barədə İtaliyanın "Il Sole 24 Ore" qəzetinə müsahibəsində jurnalistin "Siz bir fikir bildirdiniz və bura ağıla belə bir sual gəldi. Avropa İttifaqı bu yaxınlarda Ermənistana 2 milyard dollar həcmində dəstək paketini elan etdi. Ukraynaya da 2 milyard dollara yaxın yardım ayrılacaq. Səhv etmərəmsə, Azərbaycana isə sadəcə, 140 milyon ayrılacaq. Yeni burada çox böyük fərq var. Sızca, nə üçün belədir? Belə bir qarar haradan qaynaqlanıb?" sualına cavabında Prezident dedi ki, bunun nədən belə olduğunu demək çətinidir. Çünki bu, bir çox müşahidəçiləri təəccübləndirən fakt idi. Azərbaycan əhalisi üçün də çox xoşagəlməz bir sürpriz oldu: "Avropa Komissiyası tərəfindən Ermənistanla təqdim ediləcək paketin həcmi 2,6 milyard dollardır, Azərbaycana isə sizin qeyd etdiyiniz kimi, 140 milyon. Yeni fərq təqribən 20 dəfədir. Bu, ədalətli deyilmi? Xeyr. Bu, hər iki ölkənin real

ehtiyaclarına müvafiqdir? Xeyr. Hətta azad olunmuş ərazilərdə Ermənistan tərəfindən törədilmiş dəhşətli dağıntıları kənara qoysaq belə, hər iki ölkənin əhalisinin sayına nəzər salsaq, fərqli ki, fərq 5 dəfədən çoxdür - Azərbaycanın əhalisi 10 milyon, Ermənistanda isə 2 milyon. Bundan əlavə, işğal illəri ərzində Livanın sahəsinə bərabər ərazilər tamamilə dağıdılıb. Bu gün ənənəvi vətəndaşlar və jurnalistlər həmin ərazilərə səfər edəndə dağıntıların miqyasını öz gözləri ilə görürlər. Eyni zamanda bizim hesablamalara görə, orada 1 milyona yaxın mina basdırılıb. Minaları təmizləmə prosesi olduqca baha başa gəlir və çox vaxt aparır. Ermənistan da heç bir dağıntı yoxdur. Bu ölkə işğal edilməmişdi, o, öz işğalçı idi".

İlham Əliyev bildirdi ki, fiziki cəhətdən belə Ermənistanın iqtisadiyyatı bu nəhəng həcmli paketi mənimsəyə bilməz. Beləliklə, bu, çox təəcüblüdür və Azərbaycanın istəyi ədalətin təmin olunması, yeni eyni şərtlərlə, eyni həcmdə vəsaitin verilməsidir.

Bir müddət sonra Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VIII toplantısında iştirak etmək üçün ölkəmizə səfər edən Avropa İttifaqının qonşuluq və genişlənmə üzrə komissarı Oliver Varhelyi xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla görüşdə bildirdi ki, Aİ-nin etibarlı tərəfdaşı kimi iqtisadi sərmayə planı çərçivəsində ölkəmizə 2 milyard avro lüqə maliyyə paketi ayrılıb. O, həmçinin bölgədə həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərində və bu xüsusda Aİ-nin mümkün rolundan danışıb. Komissar Oliver Varhelyi Aİ üçün

Azərbaycan ilə tərəfdaşlıq münasibətlərinin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini və bu münasibətlərin daha da gücləndirilməsinin vacib olduğunu qeyd edib. Bu çərçivədə konkret layihələrin reallaşmasının nəzərdən keçirildiyini diqqətə çatdıran O. Varhelyi habelə Aİ-nin Azərbaycanda həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma prosesində iştirak etməyə hazır olduğunu ifadə edib. Aİ-nin müharibənin nəticələrinin aradan qaldırılması, regionda uzunmüddətli sülhün yaranması istiqamətində birgə işləməyə hazır olduğunu bəyan etməsi bu təşkilatın Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına verdiyi qiymətin real təzahürüdür.

Bu gün Azərbaycan tək Aİ ilə deyil, həm də bu quruma üzv ölkələrdə də sıx əlaqələrə malikdir. Bu əlaqələrin bütün səviyyələrdə dərinləşdirilməsi isə həm Azərbaycanın, həm Aİ-nin, həm də bu quruma üzv ölkələrin maraqlarına cavab verir.

Prezident İlham Əliyevin Aİ Şurasının prezidenti Şaril Mişelə keçirdiyi görüşlər və bu görüşdə Aİ rəsmisinin səsləndirdiyi fikirlər də bir daha Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinin qarşılıqlı maraqlar əsasında inkişaf etdiyini təsdiqləyir.

Bütün bunlar bir daha təsdiq edir ki, bu gün Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına, transmilli layihələrin reallaşdırılmasına və global təhlükəsizlik məsələlərinə öz töhfəsini verən fəal aktor və regional güc kimi qəbul edilmişdir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Beynəlxalq səyahətçilərin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurə səfəri

İtaliyalı səyahətçi: "Qarabağda böyük dağıntıların şahidi olduq"

"Qarabağ və Şərqi Zəngəzurə səfər edərkən orada böyük dağıntıların şahidi olduq. Həmçinin Qarabağ bölgəsində böyük infrastruktur layihələrinin icra edildiyini də gördük".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri mətbuat konfransında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurə səfər etmiş italiyalı səyahətçi Nikola Koratella söyləyib.

O bildirib ki, rekonstruksiya işləri başa çatdıqdan sonra bu ərazilər daha da inkişaf edəcək. Qarabağ zonasında hava limanlarının inşa edilməsi gələcək illərdə bu regiona səfərlərin artmasına səbəb olacaq.

Harry MITSİDİS: "Qarabağ Avropa üçün də önəmli məkana çevrilməlidir"

"Azərbaycanda olduğum üçün çox şadam. Ölkəni yaşamaq üçün çox əlverişli yerdir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri mətbuat konfransında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurə səfər etmiş "NomadMania" klubunun rəhbəri Harry Mitsidis söyləyib.

O bildirib ki, Qarabağ Avropa üçün də önəmli məkana çevrilməlidir.

Harry Mitsidis vurğulayıb ki, 10 il sonra bu regiona səfər etdiyində inkişaf etmiş iqtisadi məkanlar görecekdir.

Serbiyalı səyahətçi: "Azərbaycan hökuməti bu yerlərdə həyatın qaytarılması üçün önəmli işlər görür"

"Azərbaycan hökuməti Qarabağ zonasında yenidənqurma işlərinə böyük önəm verir. Bu ərazilər turizm və kənd təsərrüfatı üçün əlverişli yerlərdir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri mətbuat konfransında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurə səfər etmiş serbiyalı səyahətçi Dorde Radinoviç Kapraloviç söyləyib.

O bildirib ki, Qarabağ bölgəsində uzun illərdir yaşayış olmasa da, Azərbaycan dövləti bu yerlərdə həyatın qaytarılması üçün önəmli işlər görür.

Polşalı səyahətçi Daniel ZAQRODSKI: "Qarabağda qısa zaman ərzində çox böyük işlər görülüb"

"Səfər zamanı biz Qarabağda yenidənqurma işlərinə şahid olduq. Qısa zaman ərzində burada çox böyük işlər görülüb. Bu ərazilərdə aparılan bərpa işləri ürəkəandır. Bərpa və yeni-

dənqurma işləri başa çatdıqdan sonra bura yaşamaq üçün daha yaxşı məkana çevrilməlidir".

Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfəri za-

manı polşalı səyahətçi Daniel Zaqrudski söyləyib. Qarabağda ilk dəfə səfər etdiyini bildiren səyahətçi ki, ərazilərin bu dərəcə dağıdıldığını görmək onu çox kədərləndirib.

"Dubay Ekspo-2020" dəki Azərbaycan pavilyonunda "Dostluq" xalçası təqdim edilib

Fevralın 18-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) Dubay əmirliyində keçirilən "Ekspo-2020" dünya sərgisindəki Azərbaycan pavilyonunda Heydər Əliyev Fondu və "Azərxaçla" ASC tərəfindən təşkil olunan tədbirdə "Dostluq" xalçasının təqdimatı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ənənəvi Azərbaycan xalçasının Əməkdar rəssamı Rəşad Ələkbərovun birgə əməkdaşlığı nəticəsində ər-

səyə gəlib. Xalçanın yaradılması üzrə işlər, o cümlədən dizaynının işlənməsi, çeşnin hazırlanması, xalçanın özünü toxunması və emalı 7 ay

çəkib. Xalçada Azərbaycanın və Dubay Əmirliyinin məşhur tarixi və müasir abidələri, flora və fauna elementləri əksini tapıb.

Əlcəzair mətbuatı Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində bərpa-quruculuq işlərindən yazıb

Əlcəzairin "Cəzeirinfo" və "Əl Hürir" portallarında Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində aparılan bərpa-quruculuq işləri barədə məqalə yerləşdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, suriyalı türkmen təcqiqatçı Muxtar Fatih Beydilin müəllifi olduğu məqalədə 44 günlük müharibə zamanı azad olunmuş Azərbaycan ərazilərinin minalardan təmizlənməsi və paralel olaraq bu torpaqlarda aparılan quruculuq işləri haqqında ətraflı məlumat verilib.

Yazıda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağdam səfərləri zamanı ermənilər tərəfindən viran qoyulmuş rayonda yeni obyektlərin təməlinin qoyulduğunu diqqətə çatdırılıb. Müəllif bildirib ki, Azərbaycanın dövlət başçısı işğaldan azad olunmuş bütün rayonlara mütəmadi səfərlər edir, yeni infrastruktur obyektlərinin, həmçinin bərpa olunmuş tarixi mədəniyyət abidələrinin açılışında iştirak edir.

Prezident İlham Əliyev xarici investoqları, o cümlədən ərəb ölkələri şirkətlərini bu prosesdə fəal iştirak etməyə çağırır.

Məqalədə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı, Zəfer yolu, "Dost Aqropark" və digər mühüm obyektlər haqqında ərəbdilli oxuculara məlumat verilib, Heydər Əliyev Fondunun məscidlərini və tarix-mədəniyyət abidələrinin bərpasında mühüm rol vurğulanıb. Müəllif qeyd edib ki, Türkiyə şirkətləri bu prosesdə fəal iştirak edirlər.

Dünyada insanlar hələ uzun illər koronavirusla birlikdə yaşayacaqlar

Ancaq mütəxəssislər pandemiya ilə bağlı gələcək aqibəti dramatik görmürlər

Əvvəli 1-ci səh.

2020-ci ilin mart ayında sərhədlərini bağlayan Avstraliya isə təxminən 2 il sonra yenidən dünyaya qapılarını açmaq qərarını verib. Avstraliyanın Baş naziri Skot Morrison açıqlamasında deyib ki, sərhədlərimizi bu ilin 21 fevralında bütün viza sahiblərinin üzünə yenidən açmaq qərarı vermişik. O, 2 doza peyvənd şərtinin "hər kəsin əməl etməsi gözlənilən qayda" olduğunu da bildirdi.

"Omikron" üçün xüsusi peyvənd aprel-may aylarında hazır olacaq

Alman peyvənd istehsalçısı "BioNTech" şirkətinin baş direktoru və həmtəsisçisi türküyəli Uğur Şahin xarici mediaya müsahibəsində bildirib ki, dünya hələ uzun illər koronavirus ilə yaşayacaq: "Qəbul etməliyik ki, qarşımızda on il ərzində virusla yaşamaq olacaqdır".

"Omikron" variantının səbəb olduğu yüksək yoluxma nisbətlərinin koronavirusun son dalğası olmayacağına da ifadə edən U.Şahin qeyd edib ki, virus əsaslı şəkildə mutasiyaya davam edir və dünyada müxtəlif variantlar hərəkətdədir:

"Biz bunu 2020-ci ildə də gördük. Ancaq cəmiyyət indi buna daha çox hazırdır. Cəmiyyətin bununla necə məşğul olacağını daha yaxşı anladığı bir dövrə qədəm qoymuşuq. Daha çox variant gələcək, amma biz hər gün daha çox şey öyrənirik və buna daha çox hazırlaşırıq".

Pandemiyanın gələcəkdə necə formalaşacağından da danışıq mütəxəssis, "artıq vəziyyəti, həqiqətən, dramatik görmürük" deyib. U.Şahin onu da bildirdi ki, xüsusilə "Omikron" variantı üçün hazırlanmış peyvənd üzərində iş gedir. Lakin bununla bağlı məlumat toplamaq prosesi yavaş getdiyi üçün peyvənd aprel və ya may aylarında hazır olacaq.

Peyvəndin COVID-19-dan uzunmüddətli qorumaq funksiyası var

Bu realıqdır ki, hazırda koronavirus qarşı mübarizədə ən təsirli silah peyvəndlərdir. Böyük Britaniyanın Sağlamlıq Təhlükəsizliyi Agentliyinin araşdırması ortaya qoyub ki, tam peyvənd olunmuş insanlarda COVID-19 adlanan xəstəlik daha az yayılıb. Belə ki, agent-

lik peyvəndin uzunmüddətli COVID-19 simptomlarına qarşı təsirlərini müqayisə etmək üçün 15 araşdırmanı nəzərdən keçirib və peyvəndin bir və ya iki dozasını alanların, peyvənd olunmayanlara nisbətən infeksiyadan sonra bu cür simptomları inkişaf etdirmə ehtimalının daha az olduğu qənaətinə gəlib. Ötən ilin oktyabrında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) postkovid vəziyyətin rəsmi klinik tərifini açıqlamışdı və bildirmişdi ki, koronavirus keçirmiş insanların təxminən 10-20 faizi bu sindromdan əziyyət çəkir. Uzunmüddətli COVID-19 adlanan xəstəliyin, adətən, koronavirusa yoluxmadan təxminən üç ay sonra özünü büruzə verdiyi, simptomlarının ən azı iki ay davam etdiyi izah edilmişdi.

Həddindən artıq yorğunluq, nəfəs darlığı, koqnitiv disfunksiya

Miçiqan Universitetinin tədqiqatçıları tərəfindən 2021-ci ilin noyabr ayında aparılan araşdırmaya görə, dünyada 100 milyona yaxın insanda uzunmüddətli COVID-19 olduğu aşkarlanmışdı.

Postkovid sindromunun əsas simptomları isə həddindən artıq yorğunluq, nəfəs darlığı, habelə koqnitiv disfunksiya əlamətlərinin ortaya çıxması və insanın gündəlik həyatına təsir edən bir sıra digər təzahürlərdir. Onlar xəstəlikdən üç ay sonra özlərini göstərə bilərlər. ÜST mütəxəssis-

ləri postkovid sindromundan əziyyət çəkən xəstələrin əksəriyyətinin tam sağaldığını, bəzələrinin isə ağciyər, ürək-damar və sinir sistemləri də daxil olmaqla bir neçə bədən sistemində təsir ilə əlaqədar uzunmüddətli nəticələrdən əziyyət çəkdiyini qeyd edirlər. Bu təsirlər infeksiyanın ilkin

ağrılığından asılı olmayaraq özünü büruzə verə bilər. Onlar ortayaşılı qadınlarda və əvvəllər də sağlamlıqla bağlı problemləri olanlarda daha çox rast gəlinir.

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	Bu gün 18.02.2022
Ümumi yoluxanların sayı	768 019
Yeni yoluxanların sayı	3 817
Ümumi sağalanların sayı	720 865
Yeni sağalanların sayı	7 541
Aktiv xəstə sayı	37 972
Ümumi test sayı	6 459 513
Ümumi ölümlərin sayı	9 182
Ümumi ölümlərin sayı	25

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 əleyhinə aparılan vaksinasiyaya ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	18.02.2022
Var olan vaksinaların ümumi sayı	12 720 225
Gün ərzində vurulan vaksinaların sayı	41 214
1-ci doza vaksinaların sayı	5 280 393
1-ci doza vaksinaların sayı	3 178
2-ci doza vaksinaların sayı	4 772 019
2-ci doza vaksinaların sayı	1 530
3 və daha çox doza vaksinaların sayı	2 477 911
3 və daha çox doza vaksinaların sayı	34 088
Peşə sahəsində işə "tamam" alınmışların sayı	189 902
Peşə sahəsində işə "tamam" alınmışların sayı	2 418

REGIONLAR

Ağdamın "Alıbəyli-2" qəsəbəsində məktəb binası əsaslı təmir edilib

Ağdam rayon "Alıbəyli-2" qəsəbəsindəki 96 şagirdlik məktəb binası əsaslı təmir olunub.

Tikintidə işe iştirakçı Aslan Əhmədov bildirib ki, məktəb binasının bünövrəsində bərkətmə işləri aparılıb, dam örtüyü tamamilə təzələnilib, qapı-pəncərələr, döşəmə və tavan dəyişdirilib, suya, rəngsaz işləri həyata keçirilib, müasir tipli istilik sistemləri qurulub. Məktəbin həyatında içməli, çirkab, yağın əleyhinə su anbarları, qazanxana və sanitariya qovşağı tikilib, yerə əfalt örtük döşənib, abadlıq işləri aparılıb. Yaxın günlərdə məktəb lazımı mebel və avadanlıqlarla təchiz ediləcək.

Məktəb binasının əsaslı təmir olunması müəllimlərin, şagirdlərin və valideynlərin sevincinə səbəb olub. Qəsəbə sakinini Elmür Əzimov sevincini bölüşərək deyib: "Qəsəbəmizin məktəbi qəzalı vəziyyətdə idi. Bu işə dərsin keyfiyyətinə təsir edirdi. Mənim iki övladım bu məktəbdə təhsil alır. Odur ki, məktəb binasının əsaslı təmir edilməsi bir valideyn kimi mənə sevinçdir. Buna görə də dövlətimizin başçısına minnətdarlığımı bildirirəm".

Qaxlı gənclər peşayönümü təlimlərinə cəlb olunublar

Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzinin Qax nümayəndəliyi rayonun Peşə Liseyində təhsil alan gənclər üçün "Peşayönümlü biznes" mövzusunda interaktiv təlim təşkil edib.

Nümayəndəliyin direktoru Elmür Həşimli bildirib ki, təlim zamanı biznes təlimçisi İlkin Həbilov məktəbin şagirdlərinə "Biznes nədir?", "Biznesin növləri", "Peşəni necə biznesə çevirə bilərik?", "Biznesmen necə olmalıdır?" və digər mövzular barədə ətraflı məlumat verib, müzakirələr aparılıb.

Təlim prosesində gənclərin gələcəkdə uyğunlaşmaları peşələrdə uğur qazanmağın yolları ilə bağlı sualları cavablandırılıb.

Ağstafada orta aylıq əməkhaqqı 2,6 faiz artıb

Rayon ərazisinin 90 faizinə internet xətti çəkilib

Dünyada və regionda gedən proseslərdən asılı olmayaraq, keçən il Azərbaycanda qarşıya qoyulan əsas vəzifələr uğurla icra olunaraq dinamik inkişaf təmin edildi. Ötən il xüsusilə iqtisadi inkişaf baxımından uğurlu il oldu. Bu inkişafdan Ağstafa da konarda qalmadı.

2021-ci ildə rayon üzrə ümumi məhsul buraxılışının dəyəri 217,6 milyon manata çatdı. Ümumi məhsul buraxılışının tərkibində kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı üzrə 11, neqliyyat üzrə 1,6, rabitə xidmətləri üzrə 13,5, ticarət üzrə 4,8 faiz artım qeydə alındı. Əsas kapitalla yönəldilən investisiyaların həcmi 51,5 milyon manata çatdı. Rayon üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı isə 2,6 faiz artaraq 423 manat oldu. "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində keçən il 366 nəfər yeni iş yerləri ilə təmin edildi. İl ərzində Ağstafa rayonu üzrə sahibkarlıq subyektlərinə müvəkkil kredit təşkilatları tərəfindən 38 layihə üzrə 701 min manat güzəştli kreditlər verildi.

Ötən il rayon üzrə kənd təsərrüfatı məhsullarının həcmi 11 faiz artdı. Hər hektardan 34,7 sentner taxıl götürülməklə, 31548 ton məhsul istehsal olundu. İl ərzində 22,3 min ton kartof, 9,5 min ton tərəvəz, 2,5 min ton bostan bitkiləri, 14,7 min ton meyvə və 7,4 min ton üzüm tedarük edildi. Heyvandarlıq məhsulları istehsalı da xeyli artaraq 4649 ton ət, 17370 ton süd istehsal olundu. Kənd təsərrüfatında ənənəvi məşğulluq növlərinin bərpası və məşğulluğun artırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində ötən il rayon üzrə 3,2 ton barama təhvil verildi.

İndi isə abadlıq, quruculuq və yenidənqurma işləri barədə. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, keçən il də rayon mərkəzinin abadlaşdırılması, küçə və meydanların yenidən qurulması, çoxmənzilli yaşayış binalarının təmiri işləri ön plana keçmişdir. Bu çərçivədə Böyük Kəsik-Ağgöl və Dağ Kəsəmə avtomobil yolu tamamilə yenidən qurulmuş, Dağ Kəsəmə kəndində səkilər abadlaşdırılmış və orada işıqlandırma dirəkləri quraşdırılmışdır. Şəhərin bir çox küçələrində də təmir işləri aparılmışdır.

Rayon mərkəzi ilə yanaşı, qəsəbə və kəndlərdə də abadlıq, tikinti-quruculuq işləri görülmüşdür. Ötən dövr ərzində nümayəndəliklər və bələdiyyələr tərəfindən 66,2 kilometr suvarma arxları təmir edilmiş, 40,1 kilometr yol qırılmış, 2,6 kilometr uzunluğunda içməli su xətti təmir edilmişdir. Son günlər Həsənsu bələdiyyəsinin gücü ilə 5 kilometrə yaxın kənddaxili yollarda təmir işləri aparılmış, kənd qəbiristanlığına və yeni məhəlləyə su xəttinin çəkilişinə başlanılmışdır.

Ağstafa çayının sol sahilində yerləşən 7 yaşayış məntəqəsinin, eləcə də Poylu qəsəbəsi, Qıraq Kəsəmə, Poylu, Zəlimxan və Aşağı Kəsəmə kəndlərinin elektrik enerjisi ilə təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə Şərkərli qəsəbəsində yeni elektrik yarımstansiyasının tikintisinə başlanılmışdır. Hazırda Dağ Kəsəmə kəndinin elektrik təsərrüfatının yenidən qurulması, elektrik hava xətlərinin izolyasiya ilə kəməllə əvəz edilməsi üçün hazırlıq işləri aparılır.

Bu gün rayon əhalisinin 90 faizi internet istifadəçisidir. Keçən il rayonun Poylu, Göycəli, Xətai, Aşağı Göycəli kəndlərinin və yeni məhəllələrin hər birinə abunəçilik kartı qoyularaq telefon sayı artırılmışdır. Saloğlu qəsəbəsinə birləşdirici xətt vasitəsilə 96 abonentə internet xətti verilmişdir. Ağstafa şəhərinin təzə məhəllə adlanan hissəsinə isə peyk vasitəsilə internet xətti çəkilmişdir. Bundan başqa, Ağgöl kəndi tam internetlə təmin edilmiş, Həsənsu, Yeniçin kəndlərində internet xətlərinin çəkilişi tamamlanmışdır. Hazırda Vurğun qəsəbəsində, Dağ Kəsəmə, Poylu, Qıraq Kəsəmə, Zəlimxan, Aşağı Kəsəmə kəndlərində, Ağstafa şəhərinin bir hissəsində internet çəkilişi davam edir.

Rayonda tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində də xeyli iş görülmüşdür. Ötən il Sadıqlı kənd tam orta məktəbi üçün 360 yerlik birtipli layihə əsasında tikilmiş yeni məktəb binası istifadəyə verilmişdir. Hazırda Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Həsənsu kənd tam orta məktəbi üçün 420 şagirdlik yeni məktəb binasının tikintisinə son təməlləmə işləri görülmür.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

GDU-da Nizami yaradıcılığına həsr olunmuş tədbir keçirilib

Gəncə Dövlət Universitetində (GDU) "Nizami Gəncəvi irsi və gənclik" adlı tədbir təşkil olunub.

Universitetdən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, əvvəlcə tədbirdə Dövlət himni səsləndirilib, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin əziz xatirəsi yad olunub.

Tədbiri GDU-nun Humanitar məsələlər üzrə prorektoru Gülsüm Fətəliyeva açaraq, dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığında bəhs edib. Bildirib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin dahi şairin irsinin öyrənilməsi və tədqiq edilməsi ilə bağlı imzalandıqları sərəncamlar mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Sonra Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin rəhbəri İntiqam Yaşarın "Nizami Gəncəvi irsi və gənclik", Dünya Gənc Türk Yazarlar birliyinin üzvü, şair Elməddin Nicatın "Nizami Gəncəvi yaradıcılığı haqqında", Gəncə Dövlət Universitetinin Pedaqoji fakültəsinin dekanı Bayram Apoyevin "Nizami Gəncəvi özünütərbiyəsinin vasitə və yolları haqqında" və universitetin Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı kafedrasının müəllimi Vüsal İsgəndərovun "Nizami Gəncəvi yaradıcılığında gənclərə nəsihət" mövzularında məruzələri dinlənib.

Daha sonra universitetin Filologiya fakültəsinin tələbələri Nizami Gəncəvinin yaradıcılığında nümunələr səsləndiriblər.

Sonda bir qrup müəllim və tələbəyə Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin diplomları təqdim olunub.

Fındıq və badam bitkilərinin intensiv texnologiyalar əsasında yetişdirilməsi müzakirə olunub

Meyvəçilik və Çayçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunda "Fındıq və badam bitkilərinin intensiv texnologiyalar əsasında yetişdirilməsi" mövzusunda seminar keçirilib.

Seminarı giriş sözü ilə açan Meyvəçilik və Çayçılıq Elmi Tədqiqat İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini Sevil Süleymanova fındıqçılıq və badamçılığın inkişafı ilə əlaqədar son illərdə görülmüş işlərdən danışıb.

Ukraynanın Qəzəklı Meyvə Bitkiləri Assosiasiyasının vitse-prezidenti, eyni zamanda Akademik Unyanov adına Fermer Təsərrüfatının rəhbəri Vasiliy Babanski fındıq və badam bitkilərinin intensiv texnologiyalar əsasında yetişdirilməsi mövzusunda çıxış edib, bu istiqamətdə əldə etdikləri təcrübəni Meyvəçilik və Çayçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun mütəxəssisləri və yerli fermerlərlə bölüşüb. O cümlədən Ukraynada fındıqçılıq və badamçılıq sahələrinin indiki vəziyyəti, inkişaf istiqamətləri haqqında seminar iştirakçılara geniş məlumat verib.

Sonda mütəxəssislərlə qarşılıqlı fikir mübadiləsi aparılıb, iştirakçıların maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

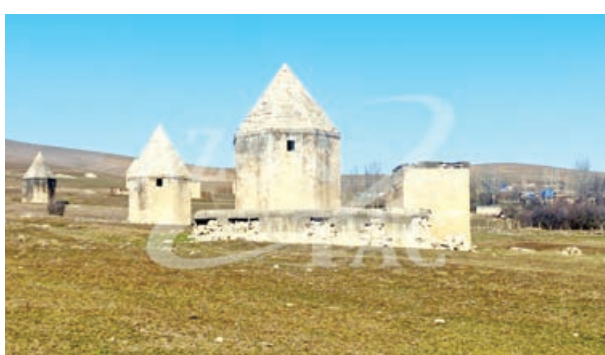
Tədbir daha sonra institutun 2 illik badam bağında davam etdirilib.

Kələxana türbələrində arxeoloji qazıntılardan sonra bərpa işlərinə başlanacaq

Şamaxının şəhər mərkəzindən 6 kilometr aralıda olan Kələxana kəndinin ərazisindəki eyniadlı türbələr kompleksi yerli və xarici qonaqların tez-tez üz tutduqları məkənlərdən biridir. Bu türbələr Azərbaycanda yeganə olma da, unikal abidələrdən hesab edilir. Doqquz türbədən ibarət kompleksdən hazırda yeddisi dövrümüzədək qalıb.

Şirvan-Abşeron memarlıq məktəbi üçün xarakterik olan Kələxana türbələrinin yalnız birinin üzərində kitabə qalıb. Həmin kitabədə abidənin inşa tarixi və dəfn edilənin kimliyi haqqında məlumat verilib.

Səkkizbucaqlı olan Kələxana türbələri piramidə şəkilli günbəzlə örtülüb. Türbələrin hər biri baştağı divarla əhatələnmiş dördbucaqlı həyətdə yerləşir. Bu, kompleksə özünəməxsus həcm - kompozisiya verir. Əhəng daşından tikilmiş Kələxana türbələrinin hamısı eyni quruluşda olsa da, gi-

riş səthlərindəki memarlıq bölgələrinin müxtəlifliyi onların hər birinə fərdi xüsusiyyətlər verir.

Bu türbələr haqqında danışan Kələxana kənd sakinini Qəzənfər Əliyev bildirir ki, bura dünyanın dörd bir yerindən, eləcə də ölkəmizin hər tərəfindən qonaqların gəlməsi sevinçidir. "Əvvəllər avtomobil yolu yarasız olduğundan bura gələn qonaqların sayı o qədər də çox deyildi. Amma indi Kələxana kəndinin içərisindəndən keçərək türbələrin yanına qədər olan

məsafə asfalt olduğundan bu ərazilərdə tez-tez yerli və xarici qonaqların gəlməsi, deyə o vurğulayır.

Tarix üzrə fəlsəfə doktoru Fərid Xəlillinin sözlərinə görə, bu abidə XIV-XVI əsrlər Xələvilik Sufi məktəbinə məxsus türbələrə oxşardır. Fərqləndirici bir elementə rast gəlinmir. Sonralar inşa olunan bezi tikililər var ki, bu da türbələrlə yanaşı, həmin ərazidə başqa tarixi binaların da olduğunu deməyə əsas verir: "Hesab edirəm ki, kompleksin daha ətraflı araşdırılmasına ehtiyac var. Bu türbələr təxminən XVII əsrə aid deyil. Türbələrin ən sonuncusu XVII əsrdə aid ola bilər. Düşünürəm ki, XV-XVII əsrlərdə həmin mərkəzləri idarə edən şəxslərin dəfn olunduğu türbələrdir. Təəssüf ki, birinin üzərində yazı qalıb", - deyir Fərid Xəlilli əlavə edib.

Türbələrdən yeddisi tam olaraq, bəzilərinin isə müdafiə divarlarının qalıqları dövrümüzə qədər çatsa da, zaman keçdikcə abidələr eroziyaya uğrayaraq yarasız hala düşüb. Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin Qəbələ regionu idarəsinin Şamaxı bölgəsi üzrə abidə mühafizəçisi, baş mütəxəssis Yasin Nuruyevlə söhbət zamanı bildirib ki, Şamaxı rayonu ərazisində bərpa edilməsi nəzərdə tutulan bir neçə memarlıq abidəsi var. Onlardan biri də Kələxana türbələridir. İlk mərhələdə bu ərazilərdə işlərə start verilməlidir. "Kələxana türbələri kompleksi dövlət tərəfindən tam nəzarətə götürülüb, yaxın müddətdə bərpa arxeoloji qazıntı işlərinin aparılması gözlənilir. Arxeoloji qazıntılardan sonra bərpa-konservasiya işlərinə start verilməlidir. Bundan sonra türbələr əvvəlki halına qaytarılacaq".

Qeyd edək ki, Şamaxıda dövlət tərəfindən qorunan 102 tarixi abidə var.

Astarada Xocalı soyqırımını anılmışdır

Astara Rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Xocalı soyqırımının 30 illiyinə həsr olunmuş "Xocalı soyqırımı qan yaddaşımızdır" mövzusunda tarix dərsi keçirilib. Tarix dərslərində mərkəzin öməkdaşları və Artupa kənd tam orta məktəbinin müəllimləri və şagirdləri iştirak ediblər.

Tədbirdə Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların, Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi bir diqqətli şəkildə yad edilmişdir.

Astara Rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin fondunun baş mühafizəsi Elza Kazımova maruşa ilə çıxış edib. Məruzədə qeyd edib ki, Xocalı soyqırımının 30 il ötür. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-sına keçən gecə erməni silahlı dəstələri Xankəndi şəhərində yerləşdirilmiş keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalı şəhərini hücum ediblər. Ermənilər Xocalı şəhərini işğal edərkən azərbaycanlılara qarşı soyqırımını törədiblər.

Qeyd olunub ki, Xocalı soyqırımına ilk dəfə Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən hüquqi və siyasi qiymət verilib. Milli Məclisin 1994-cü il 24 fevral tarixli qərarı ilə hər il fevralın 26-sı Azərbaycanda "Xocalı soyqırımını günü" kimi qeyd olunur.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində düşmən tapdağı altında olan şəhər və rayonlarımız azad edildi, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin olundu.

Tarix dərslərində mərkəzin direktoru Kübra Səmədova, Astara Rayon Təhsil Şöbəsinin öməkdaşı Baloğan Əliyev, Artupa kənd tam orta məktəbinin müəllimi Mehman Quliyev və başqaları da çıxış ediblər.

Sonda tədbir iştirakçıları mərkəzin foyesində Xocalı soyqırımının 30 illiyinə həsr olunmuş sərgi ilə tanış olublar.

Göyçayda heyvandarlıq 359 min manata yaxın subsidiya verilib

Göyçayda mal-qaranın süni mayalanma yolu ilə cins tərkibinin yaxşılaşdırılması, ötlük və südlük istiqamətdə inkişaf etdirilməsi istiqamətində tədbirlər görüldü.

Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzindən verilən məlumatda bildirilib ki, təkcə keçən il 6681 baş inək və düyü mayalanıb, 3589 baş buzov alınmışdır. Mayalanan inək və düyələrin sayı inşisindən 616 baş çox olub. Alınan buzovların sayı da 249 baş çoxalıb.

Qeyd edək ki, süni mayalanma yolu ilə alınan hər baş buzova görə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına 100 manat subsidiyanın verilməsi heyvandarlıqla məşğul olan fermerlərə və fiziki şəxslərə əlavə stimula verməklə, onların bu sahədə marağını artırır. Ötən il alınan 3589 baş cins tərkibi yaxşılaşdırılmış buzova görə heyvandarlıqla 358 min 900 manat subsidiya ödənilib.

Torpaq münbitliyinin müəmmadi olaraq saxlanması və yaxşılaşdırılmasını tələb edir. Torpağın düzgün becərilməsi onu minerallarla və üzvi maddələrlə təmin edir, lakin bunlar bitkinin qidalanması və inkişafı üçün lazım olan adekvat miqdarda qida saxlanmasına kömək etmir. Torpaqdan götürülən qida maddələrinin bərpası üçün gübrələrdən istifadə əhəmiyyətlidir.

Əkinçilik Elmi Tədqiqat İnstitutunun Tərtər Bölgə Təcrübə Stansiyasında taxıl əkinlərində yaz tarixlərinin təşkil və gübrələrdən düzgün istifadəyə həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

Müşavirədə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Bitkiçiliyin təşkil və monitorinq şöbəsinin müdiri İmran Cümşüdoğ, Tərtər və Bərdə Dövlət Aqrar İn-

Karbamid gübrəsinin digər ənənəvi gübrələrdən üstünlüyü nədir

Maarifləndirmə prosesi davam edir

kişaf mərkəzlərinin müdiri və öməkdaşları, həmçinin ətraf ərazilərdən qabaqçılıq fermerlər iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən İmran Cümşüdoğ bildirib ki, süni və təbii olmasından asılı olmayaraq gübrələr bitki məhsuldarlığını artırmağa kömək edir və bununla da bitkinin böyüməsinə təşviq edir. Peynələrin kompost kimi istifadəsinin kənd təsərrüfatının özü qədər qədim olduğunu vurğulayan natiq qeyd edib ki, gübrələrin köməyi ilə bitkilər zərərli bitki patogenlərinə, zərərvericilərə və əlaq otlarına qarşı davamlı olurlar. Bitkilərdə xəstəliklərin aradan qaldırılması məhsul dəyərini artırır.

Müşavirədə bildirilib ki, müasir sintetik gübrələr bitkilərin qidalanmasında ən vacib olan üç komponentdən ən azı birini özündə birləşdirir: azot, fosfor və kalium. İkinci dərəcəli əhəmiyyətə malik elementlər kükürd, maqnezium və kalsiumdur. Karbamid gübrəsinin ənənəvi

istifadə olunan ammonium nitrat gübrəsindən fərqi ilə maraqlanan fermerlərə bildirilib ki, ammonium nitrat əsasən idxal olunur və dünya gübrə bazarında baş verən qiymət artımı bu gübrəni fermerlər üçün əlçatmaz edir. Digər tərəfdən karbamid gübrəsinin tərkibində təsiredici maddə ammonium nitrat nisbətən yüksəkdir. Nəhayət, karbamid gübrəsi fermerlərə ona görə tövsiyə olunur ki, bu gübrə həm keyfiyyət, həm qiymət, həm əlçatlılıq, həm də səmərəlilik baxımından idxal olunan gübrələrlə müqayisədə rəqabətqabiliyyətlidir və məhsul artımına əhəmiyyətli töhfə verir. Tədbirdə karbamid gübrəsinin taxıl əkinlərinə verilmə-

sinin əhəmiyyəti və verilmə qaydası izah olunub.

Daha sonra Tərtər Bölgə Təcrübə Stansiyasının taxıl altında olan əkin sahələrinə karbamid gübrəsinin verilməsi, yaşıl malanın çəkilməsi və herbisidlərdən istifadəyə ayıraraq nümayiş etdirilib. Tədbirə qatılan iştirakçılar fərqlənən istifadə edərək ətraf ərazilərdə toxumçuluq fəaliyyəti ilə məşğul olan bezi fermerlərin əkin sahələrinə baxış keçiriblər. Tədbirin sonunda taxılçılıqda rast gəlinən əsas çətinliklər və onların həlli yolları barədə qarşılıqlı müzakirələr aparılıb.

Xəbərlər AZƏRTAC
İnformasiya Agentliyinin
materialları əsasında hazırlanmışdır

